ALMANAC DE EL BE NEGRE

1932

ALMANAC

D'EL BE NEGRE

1 9 3 2

ENSENYANÇA ECLESIASTICA

—Aquesta és, senyorets, l'única relíquia que es conserva del martiri de Sant Llorenç.

ENSENYANÇA LAICA

Sí, fills meus; els set savis de Grècia eren uns ases perquè no pertanyien al «Sindicato de Intelectuales».

LES QUATRE ESTACIONS

NORD

Quan l'hivern apreta fort
amb vent i fred i nevades,
tot són colles animades
a l'estació del Nord.

La que duu a les Guilleries,
la que al Pirineu escau;
fóra la del Comte Arnau
si visqués els nostres dies.

Ell el blanc cavall ferrat
tindria per la conquesta,
però quan volgués fer festa
podria baixâ a ciutat

i exhibir aquella figura
de senyor pertot arreu,
en el pati del Liceu
i en els centres de cultura.

Somriuria dalejant
a senyores i mestresses
molt dignes de ser abadesses
del convent de Sant Joan.

L'amor li fóra propici
en dames de tota edat,
i això de baixâ a ciutat
ja s'ho prendria per vici.

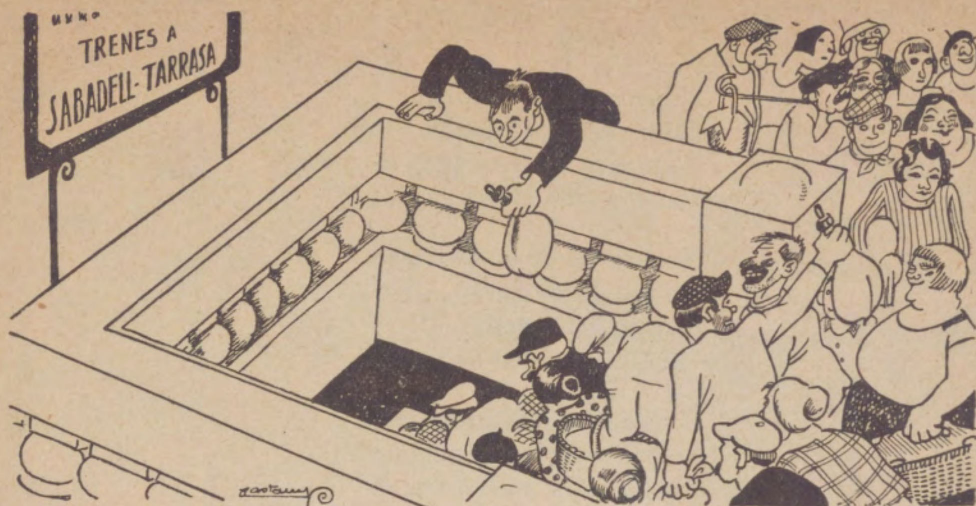
I a la nostra estació,
de pas a cada viatge,
hi fóra aquell personatge
de què ens pàrla la cançó.

El guaitaria amb feresa
la gent de Vic i Manlleu;
clamarien ¡Valga'ns Déu!
els del cantó de Manresa;

i amb l'astorament pregon
dels que el coneixien massa,
el mirarien com passa
els casats de Camprodon.

Les noies i els matrimonis
de Montgrony, Ribes i Olot,
que el tenen per un bruixot
més dimoni que els dimonis.

I amb ull menys esveradís,
els que van a La Molina
llavors que la neu és fina
i tota dolça als esquís.

LES QUATRE ESTACIONS

FERROCARRILS DE CATALUNYA

L'estació de les Planes
i del tren de Sant Cugat,
és un pas dissimulat
per les parelles galanes.

Quan l'aire es fa dolç i fi
i el temps a l'amar propici,
passen en poruc seguici
tornant o anant-se a esbargî.

Primavera! Qui no serva
un record d'amor, suau,
de Les Fonts o el Mas Guimbau,
sota els pins, damunt de l'herba?..

Si l'amor hi va encongit
i amb un neguit que fa pena,
no manca als trens gent serena,
viatgers amb menys neguit.

Hi ha el ric de la Bonanova
i el senyor de Sarrià,
el frare i el capellà,
l'home del cistell i el cove.

El pagès de Valldoreig
i el menestral que, poeta,
s'hi ha bastit una caseta
amb un pou i un safareig.

El fabricant que prospera
a Terrassa i Sabadell
que, com l'home del cistell,
viatja, humil, en tercera.

L'anglès ros que té un xalet
a quatre vents de muntanya,
que mena una vida estranya
i hom creu tocat del bolet.

La mestressa revinguda
que duu farcells del mercat,
i el minyó ben educat
que la veu pujâ i l'ajuda.

La meca i el dependent,
la dida grassa i la seca,
i el pretendent de la meca
que té per lema: *anâ fent...*

I així segueix i seguia
la distreta processó
que la nostra estació
veu desfilar cada dia.

LES QUATRE ESTACIONS

M. S. A.

L'estació de França,
al temps de la calor,
és com un mirador
que distreu i no cansa.

Hi trobaràs l'amic
que et dirà, si ho desitges,
com s'estiueja a Sitges,
a Blanes o a Hostalrich.

El que, perquè és vigília,
bon pare i bon espòs,
se'n va a cercar repòs
a prop de la família.

Casat novell, potser,
conté un neguit terrible
que el cos sent que li fibla
l'enyor de la muller.

El polític de dretes
i també l'esquerrà:
l'un a Madrid se'n va,
l'altre se'n va a Caldetes.

L'Argimon llibreter,
l'escriptor Marçal Trilla,
i un grupet que acabdila
en Vicenç Ballester.

(Que si l'Esquerra falla,
el líder del Masnou
tornarà a cridar: Prou!
i a publicar «La Tralla»)

L'estranger i el marxant;
gent mesquina i de bossa
de Madrid, Saragossa...
cal dir-ho?, i d'Alacant.

El banyista efectista
i també el que no ho és
i el que no cerca més
que refrescar la vista,

a colles baladreres...
I en mig d'aquesta allau,
algun Xirau Palau
que torna de Figueres.

LES QUATRE ESTACIONS

FERROCARRILS CATALANS

L'estació de Magòria,
Senyor, quina estació!
Laberinte perdedor
on res no hi val la memòria.

Tothom escamat se'n dol,
el distret i el que no bada,
el ciutadà d'Igualada
i el veí de Papiol.

L'ordinari i el turista,
i el masover que va i ve,
ni que sigui un masover
d'aquells que es perden de vista.

Hom conta astorat un cas
d'aquesta mena de cova,
que és una tràgica prova
dels perills que té el seu pas.

Heus ací que una vegada
dos casats d'aquell matí
van decidî anâ a dormir
a la muntanya sagrada.

—Que, puix no és ben casat
qui no acata el seu misteri,
el tren petit i l'aeri
ens duran a Montserrat.

—Taxis! Magòria... —El viatge?
—Una amb deu — Canvi? — Molt bé... —
Mentre ell paga, un macip ve
que s'emporta l'equipatge;

i ella, amb un gran interès
de mestressa jovençana,
el segueix cap a l'andana:
—No fos que perdéssim res! —

Tombs, retombs, sales d'espera,
passadissos a desdir:
la núvia tem de seguir
i se'n vol tornâ endarrera.

I es perd dins l'estació,
i el nuvi cerca debades,
rodant dies, nits i anyades,
igual que el Mal Caçador.

Això fou a la tardor,
fires de tot-sants passades.

EL BE NEGRE

PRESENTA ELS SANTS DEL SEGON I TERCER "TEAMS"

Arribat el moment de posar un santoral al seu Almanac, El Be Negre s'ha sentit una mica Quixot; notava una fam i set de justícia que l'aixecaven. Car ¿no és una injustícia, i de les grosses, que quatre Peres, Joans i Joseps, posem per cas, hagin abassegat tots els llocs, i en canvi, sants tant autèntics com St. Fotí, Sta. Dafrosa, St. Curonot, i tants i tants, no trobin ningú que se'n recordi? ¿És que són menys sants que els altres? ¿És que no hi ha democràcia ni moral social de núvols per amunt?

Per tal d'esmenar aquest tort, el nostre Almanac es proposa rehabilitar aquestes margaridoies i violes celestials, calcigades per l'abús i la desmesura, per la rutina i els prejudicis. Mireu-les, oloreu-les, poseu-vos-les al pit com la tendrívola pageseta en dia de festa; coroneu-ne la vostra atenció. Us agradaran.

No sabríem expressar amb quina alegria més pura, amb quines llàgrimes de joia la nostra mà, previ un sucament de tinta, va estampant aquests noms postergats. Quina glòria per al Be Negre, d'haver contribuït a la solució del conflicte dels Sants sense feina!

GENER

DIES	SANTS
1 d.(1)	st. Almaquí, mar.
2 d.(2)	st. Siridió, bis.
3 d.(3)	st. Cirí, mr.
4 d.(4)	sta. Dafrosa, mr.
5 d.(5)	sta. Sinclètica, vg.
6 d.(6)	ELS EX-REIS
7 d.(7)	st. Nicetas, bis.
8 d.	st. Pacient, bis.
9 d.	st. Vidal *(i Guardiola)*, mr.
10 d.	st. Agató.
11 d.	st. Palemó, ab.
12 d.	st. Sàtir, mr.
13 d.	st. Estratònic, mr.
14 d.	sta. Neomandia, vg.
15 d.	st. Maura *(Duc de)*
16 d.	st. Furceu, mr.
17 d.	st. Espensip, mr.
18 d.	st. Volusià, bis.
19 d.	st. Wultan, bis.
20 d.	st. Neòfit, mr.
21 d.	st. Auguri, dr.
22 d.	st. Oronci, mr.
23 d.	st. Pàrmenas, dr.
24 d.	st. Babilas, bis.
25 d.	st. Popó, ab.
26 d.	sta. Batilde.
27 d.	st. Reatre, mr.
28 d.	st. Calínic, mr.
29 d.	st. Papias, mar.
30 d.	sta. Jacinta de Mariscottis, vg.
31 d.	st. Metrà, mr.

(1) Significa divendres.
(2) » dissabte.
(3) » diumenge.
(4) » dilluns.
(5) » dimarts.
(6) » dimecres.
(7) » dijous.

FEBRER

DIES	SANTS
1 d.	st. Pioni, mr.
2 d.	st. Flòscul, bis.
3 d.	st. Celeri, dc.
4 d.	st. Gelasi, mar.
5 d.	st. Gemú, bis.
6 d.	sta. Revocata, mr.
7 d.	st. Angul, bis.
8 d.	st. Emilià Iglesias.
9 d.	st. Prim *(el sant de moda)*
10 d.	sta. Austreberta, vg.
11 d.	st. Calocer, bis.
12 d.	st. Melesi, mr.
13 d.	st. Poliut, vg.
14 d.	sta. Felícula *(sonora)*
15 d.	st. Quinid, bis.
16 d.	st. Elies *(Apa)*
17 d.	st. Policroni.
18 d.	sta. Prepredicpia, mr.
19 d.	st. Zambdas, bis.
20 d.	st. Sadot, bis.
21 d.	st. Mavimen, mr.
22 d.	st. Aristió.
23 d.	sta. Milburga, vg.
24 d.	st. Dejuni.
25 d.	st. Pretextat, bis.
26 d.	st. Tarasi, bis.
27 d.	st. Conó, mr.
28 d.	sta. Besa, mr.
29 d.	st. PÚPUL, mr.

GENER

Sant Sàtir, dia 12

Sant Sàtir era ataconador d'ofici, i matava tot el dia adobant sabates en un portal del carrer Nou de Sant Francesc; com que seia en una cadira molt baixa i es passava les hores encorbat, només tenia idees clares sobre la meitat inferior de les persones. Això simplifica molt la vida i dóna una visió primària de les coses que ja la voldrien molts polítics de l'Esquerra. Cap al tard, Sant Sàtir s'arribava al Parc de la Ciutadella, atret pel devot perfum de les Muntanyes de Montserrat. En aquell piadós indret es lliurava a la meditació, tantost solitari, tantost acompanyat; fins que un bon dia els saigs i esbirros del prefecte de la ciutat l'agafaren i l'engrillonaren. Això passà l'any de gràcia 1927. Dut a presència del jutge, va suportar heroicament un llarg interrogatori, durant el qual va obrar, per amenitzar l'estona, diversos i escaients miracles: convertir la tinta en aigua de colònia; fer sortir coloms del birret del jutge i encendre automàticament la porra dels urbans.

El tirà, tot i això, no volgué ablanir el seu cor davant aquelles mostres del favor celestial. Sant Sàtir fou condemnat a tres mesos i un dia de presó ordinària i pagament de costes. Suportà la prova amb paciència exemplar, i edificà tota la Presó Model, cosa que no fou del tot del gust dels malfactors de la ciutat de Barcelona, que li haurien agraït més altres edificacions, els quals en sortir Sant Sàtir de l'ergàstula, l'aguaitaren i li donaren mort. Al lloc on caigué va néixer un plàtan, que per estar fora de rengle fou tallat per la mà impia de les brigades municipals. Això és allò que hom anomena el martiri de Sant Sàtir.

FEBRER

Sant Emilià Iglésias, dia 8

Com que aquest santíssim encara viu, no explicarem del tot la seva vida i miracles, perquè hi ha coses que podrien alterar la seva grandíssima modèstia.

Nasqué en terres de Galícia, i fou des de molt petitet enormement devot del cavall de Sant Jaume, a cavall del qual vingué, sens dubte per un miracle, a la ciutat de Barcelona. Ací ben aviat expandia un bàlsam meravellós de virtuts, i tan fort, que hi havia nassos profans incapaços de resistir-lo; així és que se'ls tapaven.

Obrà els més grans prodigis a l'Ajuntament, entre ells el miracle dels pans i els peixos a l'inrevés; la seva especialitat era, però, la beneficència, que exercitava entre els regidors pobres. Acostumà al dejuni i a l'abstinència les caixes del Municipi, que era cosa d'espant.

Tota la ciutat es feia creus d'aquests grans prodigis, i Sant Lerroux sostenia amb ell piadosos col·loquis, inclinant-lo a la prudència i a la moderació, virtuts en les quals arribà a ésser tan fort, com es veié en el procés Ferrer, on Sant Emilià col·laborà brillantment a la tasca de la justícia.

Cap a ses velleses, volgué retirar-se al devotíssim «Monasterio de Piedra»; però no li ho permeteren. Acceptà amb paciència altre cop la feixuga càrrega de l'apostolat, i, en proclamar-se la República, fou breus moments, per inspiració divinal, amo del govern civil de Barcelona, on deixà petjades inoblidables del seu gloriós passament.

Actualment treballa a major honra i glòria del Senyor, entre desagraïts, al Parlament espanyol, on és de creure que guanyarà la merescuda i sospirada palma del martiri.

És patró (or) dels impossibles.

MARÇ		ABRIL	
DIES	SANTS	DIES	SANTS
1 d.	st. Suitbert, bis.	1 d.	st. Hugó, bis.
2 d.	st. Lorgi, mr.	2 d.	st. Niceci, bis.
3 d.	st. Lluciol, mr.	3 d.	sta. Quionia, mr.
4 d.	st. Capitó, bis.	4 d.	st. Agatòpod, dc.
5 d.	st. Geràsim, herm.	5 d.	sta. Quivínia, vg.
6 d.	sta. Bassa, mr.	6 d.	st. Platònides, mr.
7 d.	st. Gandiós, bis.	7 d.	st. Peleusi, bis.
8 d.	st. Mamil, mr.	8 d.	st. Asèncrit, mr.
9 d.	st. Cirió, mr.	9 d.	st. Pròcor, diàc.
10 d.	st. Droctoveu	10 d.	st. Apoloni d'Arolas
11 d.	st. Piperió	11 d.	st. Barsanufi, ct.
12 d.	st. Mamilià, mr.	12 d.	sta. Vísia, vg.
13 d.	st. Macedoni	13 d.	st. Dadas, mr.
14 d.	st. Afrodisi	14 d.	st. Frontó de Novetats
15 d.	st. Especiós, monjo.	15 d.	st. Eutiquetes, mr.
16 d.	st. Papas, mr.	16 d.	st. Apodemi, mr.
17 d.	st. Agrícola, bis.	17 d.	st. Mapalic
18 d.	st. Frigdià	18 d.	st. Galdi
19 d.	st. Pepet, espòs	19 d.	st. Elfeg, bis.
20 d.	st. Cutbert, bis.	20 d.	st. Teonas, mr.
21 d.	st. Biril, bis.	21 d.	st. Adbècalos, prve.
22 d.	st. Epafrodit, bis.	22 d.	sta. Tàrbula, mr.
23 d.	st. Nicó, mr.	23 d.	st. Màrol, bis.
24 d.	st. Pausides, mr.	24 d.	st. Neó
25 d.	EL BON LLADRE	25 d.	st. Evodi, mr.
26 d.	st. Brauli Madrid	26 d.	st. Ricari, prve.
27 d.	LA MONA	27 d.	st. Conisi
28 d.	st. Gontran, r.	28 d.	st. Caralip, mr.
29 d.	st. Armogastes, mr.	29 d.	st. Tític, mr.
30 d.	st. Colini, ct.	30 d.	st. Erconvald, mr.
31 d.	st. Anesi		

MARÇ

El Bon Lladre, dia 25

Així com el mes anterior hem escrit la vida i miracles de Sant Emilià Iglesias, ara ens pertoca narrar la del bon lladre.

Abans de començar-la, cal posar el lector en antecedents d'una antiga polèmica, sobre la qual els autors mai no acaben d'avenir-se: els uns sostenen que el bon lladre era el dolent; perquè *bo* aplicat a *lladre* designa una excel·lència dins l'art de robar, incompatible amb la sana moral. D'altres diuen que no: que *bo* no té res a veure amb *lladre* i que el bon lladre era un bon home i àdhuc un bon Jan.

Sigui com sigui, nosaltres referirem els fets que s'atribueixen a un tal Dimas, molt conegut pel proverbi «*Dimas con quién andas y te diré quién eres*» i la locució castellana «*Dimas y diretes*», sinònim de xafarderia o murmuració.

L'Hagiografia explica que, en l'escena del Calvari, cobrint Cefas, l'altre lladre, d'improperis el Redemptor, Dimas, que residia en una creu situada a l'altra banda, va increpar el seu company i va dir-li:

—Cefas, Cefas: deixa'l estar tranquil, que el nostre mal no vol soroll.

Acte seguit Jesucrist va girar-se a Dimas i li feia:

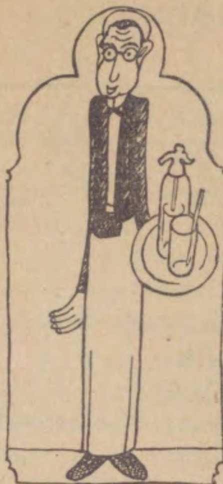
—En veritat et dic, que aquest mateix vespre soparàs amb mi al Paradís, a la destra de Jehovà.

I, Dimas, compassiu i escèptic, li responia:

—Calla, calla; si tots plegats som una colla d'infeliços!...

ABRIL

Sant Apoloni d'Arolas, dia 10

Nasqué a Barcelona, essent Pontífex a Roma Lleó XIII; potser per això, sempre li han fet por els lleons; de petitet ja era molt donat a fer de cambrer quan, entre infants, jugaven a senyors i senyores o «cou-dinetes»; però, cosa particular, així que li deien «cambrer» tot s'enfutismava; de manera que, a casa i entre els camarades, era conegut pel «cambrer secret». Ultra això, tenia puixantment desenvolupats els sentiments piadosos; abans que de llegir i d'escriure, ja es sabia de cor tota la doctrina cristiana, del dret i de l'inrevés; saltada i, amb la interposició de la síl·laba *pe*, després de cada vocal, com fan les criatures.

I anà creixent en virtuts i en centímetres, fins assolir un metre seixanta-cinc dels uns, i un gavadal de les altres; fins que, lliurant-se a l'estudi del Dret civil i canònic, a casa de Sant Cosme Parpal, es dissipà una mica i va caure en la temptació d'escriure «Notas de Sociedad»; el diable, en forma de redactor en cap de diverses revistes, les rebia, i ell no se n'adonava; fins que un dia ho comprengué tot i abandonà aquesta ruta de perdició. Durant aquest temps havia emprat els diabòlics pseudònims d'«A. Polo» i «El conde de Torrecabra».

Tanta virtut no podia restar sense recompensa. Assabentat el Pontífex d'aquell cas, va nomenar Apoloni d'Arolas «cambrer secret de capa i espasa», amb dret a usar tots aquests adminículs», intitular-se «comte» si li sortia a compte, i servir-li, cada any per Pasqua, ben d'amagat, cinc de la dolça.

No n'ha fet encara, però es creu que farà miracles qualsevol dia.

MAIG		JUNY	
DIES	SANTS	DIES	SANTS
1 d.	Santa Paciència!	1 d.	st. Isquirió, mr.
2 d.	st. Vindemial	2 d.	st. Fotí, bis.
3 d.	st. Rodopià, vg. i mr.	3 d.	st. Pergenti
4 d.	st. Veneri *(ull!)*	4 d.	st. Metròfones
5 d.	L'Ascensió dels Queviures	5 d.	st. Sanç
6 d.	st. Eadbert, bis.	6 d.	st. Eutarg, bis.
7 d.	sta. Eufròsia, vg.	7 d.	st. Vallabons, dc.
8 d.	Els Desemparats (a) sense feina	8 d.	st. Clodulf, bis.
9 d.	st. Hermas, cf.	9 d.	st. Prim
10 d.	st. Calepodi, pvre.	10 d.	st. Trípodes, mr.
11 d.	st. Sisini, dc.	11 d.	st. Parisi
12 d.	st. Modoald, bis.	12 d.	st. Anfió, bis.
13 d.	st. Muci, prve.	13 d.	st. Fòndila, pvre.
14 d.	st. Pomponi, bts.	14 d.	st. Metodi
15 d.	st. Tesifon (Patró de la granadina)	15 d.	st. Dulas
16 d.	st. Dòminol, bis.	16 d.	st. Ferrució, dc.
17 d.	st. Solocon, mr.	17 d.	st. Hipaci
18 d.	sta. Faina, vg.	18 d.	st. Eteri
19 d.	st. Parteni, mr.	19 d.	st. Culmaci, dc.
20 d.	st. Talàleu, mr.	20 d.	st. Novat, mr.
21 d.	st. Teopomp mr.	21 d.	st. Ursiscè, bis.
22 d.	st. Cast-igador	22 d.	sta. Consòrcia, vg.
23 d.	st. Mercurial	23 d.	sta. Ediltrudis, vg.
24 d.	sta. Palàdia, mr.	24 d.	st. Agoard, mr.
25 d.	st. Pesícrat, mr.	25 d.	st. Sosípates, mr.
26 d.	Els Gegants	26 d.	st. Superi, mr.
27 d.	st. Ranulf, mr.	27 d.	st. Anecte, mr.
28 d.	st. Caraun, mr.	28 d.	st. «Sereno» mr.
29 d.	st. Martiri, mr.	29 d.	st. Sir, bis.
30 d.	st. Sic *(sic)*, mr.	30 d.	st. Ostià, pvre.
31 d.	sts. Conci, Concià i Concianil·la		

Santa Paciència, dia 1

Aquesta santa, com sol dir-se, té set vides com els gats: Santa Paciència no s'acaba mai: les coses més ensopides, ni enutjoses, ni incomportables, no aconsegueixen matar-la; és capaç de llegir tot un article de la primera plana de *La Publi* i reincidir-hi set vegades; assisteix impertorbable a una conferència de Roc Boronat; s'empassa, com qui res, tota la retòrica del senyor Cabré, de llaunosa memòria; no es deixa perdre cap simfonia de Brahms; i, abans de dormir, llegeix tot *El Noticiero*, Bernat i Duran comprès; *La Noche* i una novel·la d'en Ruyra, i ni així s'adorm: després d'això, passa les tres parts del rosari, tan campant. Es sap de memòria el nom de tots els Xirau-Palaus i tots els càrrecs que acumulen els de l'Esquerra. Per acabar, no direm sinó que continua escrivint a *La Nau*, sota els pseudònims de Manuel Valldeperes i Antoni Rovira i Virgili.

Durant la persecució de Dioclecià, el pretor de les Gàl·lies va donar-la a la ferocitat dels botxins; però Santa Paciència féu perdre la dels seus torturadors: les rodes de cer s'esmussaven, la flama s'apagava, ni pogueren res aquells homes ferocíssims llegint-li una comèdia d'en Roure i una conferència franciscana d'en Bofill i Mates. Aleshores el tirà, sens dubte mogut pel diable, decidí lliurar-la a la concupiscència dels bergants i arlots de la ciutat. Tenia la Santa en aquell entremig cent dotze anys i mig i un dia. Cap dels descarats no pogué res contra ella.

A l'últim no pogué resistir l'espectacle del campionat internacional de l'Olympia i morí l'any del Senyor 1931, regnant Dioclecià.

Sant Fotí, dia 2

La fama de santedat d'aquest sant baró fou particularment perjudicada pel nom, més aviat prestat a equívocs que a altra cosa, amb què la Providència va obsequiar-lo. Sobretot durant el procés de canonització, Sant Fotí se'n va haver de sentir de verdes i de madures, i les seves venerables cendres degueren tremolar castament davant del temporal d'impietat que va desencadenar-se.

Sant Fotí nasqué a Capadòcia, en temps de les persecucions de Trajà. Com se sap, Capadòcia es trobava a l'Àsia Menor. Per cert que aquest fet donà lloc a un incident, que adjectivarem de picaresc, durant el procés de canonització que hem esmentat.

—Tractant-se de Sant Fotí—digué faceciosament un cardenal que, més tard, fou cremat per heretge—, és natural que l'Àsia que preferís fos la *menor*.

Als quinze anys, Sant Fotí fou convidat pel prefecte de Roma a una bacanal.

—He convidat un tal Fotí—explicà el representant de Trajà als seus amics—, perque crec que sempre serà un estimulant per a la nostra bacanal.

Sí, sí! Sant Fotí va comparèixer amb els ulls baixos i va fer un miracle en un dir Jesús. Les cortesanes es posaren a plorar i a dir que volien que les retiressin. Sant Fotí els parlà de l'altra vida i el prefecte es va enfadar.

—Fotí, Fotí! Això no és el tracte.

I el va tirar als lleons. I se'l varen menjar. Se'l partiren entre dos, però Sant Fotí féu un miracle pòstum i els lleons es convertiren en bronze. Encara els podeu veure avui dia a la porta del Congrés, a Madrid.

JULIOL		AGOST	
DIES	SANTS	DIES	SANTS
1 d.	st. Rumold.	1 d.	st. Nemesi, ct.
2 d.	st. Procés de Garraf, mr.	2 d.	st. Piutili, mr.
3 d.	st. Mucià, mr.	3 d.	sta. Marona
4 d.	st. Naufanió, mr.	4 d.	sts. Protasi i Sodi, mrs.
5 d.	sta. Sedofa, mr.	5 d.	st. Contidià, mr.
6 d.	st. Guar, pvre.	6 d.	st. Hormisdas
7 d.	sta. Edilburga, vg.	7 d.	st. Carpòfor
8 d.	st. Colomon, pvre.	8 d.	st. Llarg
9 d.	sta. Verònica de Julionis, vg.	9 d.	st. Rústic, mr.
10 d.	st. Silvà	10 d.	sta. Basa (patrona del tresillo)
11 d.	st. Sidroni, mr.	11 d.	st. Congèric, bis.
12 d.	st. Nabor, mr.	12 d.	st. Porcari, ab.
13 d.	st. Murita, dc.	13 d.	sta. Centola, mr.
14 d.	st. Focas, bis.	14 d.	st. Ursici, mr.
15 d.	st. Abudemi, mr.	15 d.	st. Jesuïta (dissolt)
16 d.	st. Domnió, mr.	16 d.	st. Tite, dc.
17 d.	st. Generós, mr.	17 d.	st. Marnont, mr.
18 d.	sta. Gardena, vg.	18 d.	st. Poliè, mr.
19 d.	sta. Macrina, vg.	19 d.	st. Magne, mr.
20 d.	st. Macrovi, mr.	20 d.	st. Memnó, mr.
21 d.	st. Argobast, bis.	21 d.	st. Euprepi, bis.
22 d.	st. Séntiques, mr.	22 d.	st. Mapril, mr.
23 d.	st. Rasif, mr.	23 d.	st. Teonas, bis.
24 d.	si. Estercaci, mr.	24 d.	st. Jordi Limniota, vg.
25 d.	SANTIAGO Y CIERRA ESPAÑA !	25 d.	st. Menas
26 d.	st. Siufroni.	26 d.	st. Ireneu. mr.
27 d.	sta. Liliosa, mr.	27 d.	st. Narn
28 d.	st. Peregrí, *excursionista*	28 d.	st. Bibià
29 d.	st. Simplici	29 d.	st. Mederic, pvre.
30 d.	st. Nin i st. Non, mrs.	30 d.	st. Pamaqui, pvre.
31 d.	st. Calimeri, bis.	31 d.	sta. Ammia, mr.

JULIOL

Sant Procés, dia 2

Sant Procés, com el seu nom indica, era fill d'una gran família veneciana que es dedicava al comerç del peix. Procés, de jovenet, era lleig com un pecat (com un dels pecats que mai no cometé).

Poc agraciat físicament, Sant Procés no tingué ocasió de lliurar-se als faustes de la vida de cort. Anava sempre amb careta i fou a esquenes seves que s'inventà la famosa frase: «Todo el año es carnaval».

Tip d'anar disfressat en paisà, decidí cercar una disfressa més natural, i es féu frare de la trapa.

Un dia se li va aparèixer el Maligne, i li va dir:

—Procés, sobresseït.

—No t'entenc, dimoni—féu el sant.

—Procés de Garraf—insistí el Maligne.

—No t'entenc, dimoni.

—Si em dónes l'ànima, et faré bell com un Apol.

Sant Procés va escriure un paper pel qual es comprometia a lliurar l'ànima al diable si aquest el feia bell com un Apol. Immediatament, esdevingué com segles després havia d'ésser un Rodolfo Valentino.

Sinó que no feia servir la beutat per a perdre les ànimes, sinó per a convèncer les pecadores que es fessin monges: val a dir que amb poc èxit.

Quan morí, davant del tribunal angèlic s'alçà contra ell la veu del diable:

—Procés, ets perdut.

—I ca!—respongué el Sant—Com que Apol no existeix, ni ha existit mai, la condició era impossible. *Ergo*, no estic perdut ni en primera instància.

Si no que el dimoni no pot, se n'hauria fet creus.

AGOST

Sant Mamant, dia 18

Sant Mamant, com tants sants barons de l'antigor, era casat. La seva muller, dona d'altes virtuts domèstiques i cristianes, es dedicava a la cria dels infants que tenien la dissort de no tenir una mare prou robusta. La senyora Mamant, en canvi, posseïa una potència làctea que era una benedicció del Senyor. Gràcies a les virtuts sobrenaturals del Sant, la seva piadosa muller ja tingué ocasió d'exercir l'ofici de dida abans del matrimoni. Això valgué a Mamant una justa fama, i quan es posà de ple a fer de didot, la seva casa fou la més concorreguda d'aquelles valls pirenenques.

Cadà dia més fervorós i més fort de les seves celestials virtuts, Sant Mamant estengué el negoci del didatge amb l'aportació de noves donzelles que, per obra i gràcia de la intervenció de la Divina Providència, es trobaven en condicions d'ajudar la muller de Mamant en la seva dura feina.

Sant Mamant, hàbil propagandista, assistia a tots els bateigs, i deia, amb un aire d'il·luminat:

—*Dejad que los niños vengan a mí.*

I a continuació repartia prospectes que explicaven les condicions modestíssimes del seu negoci dels didatges.

Un bon dia, però, els pares d'unes quantes donzelles adscrites a la indústria de Sant Mamant varen enfadar-se i esperaren el sant baró en un barranc i el mataren a garrotades. Però mort i tot—i aquí ve el gran miracle de Mamant—, la seva muller continuà anys i anys fent de dida, sempre amb el mateix èxit.

SETEMBRE		OCTUBRE	
DIES	**SANTS**	**DIES**	**SANTS**
1 d.	st. Let, mr.	1 d.	st. Bovó, ct.
2 d.	st. Esciqui, mr.	2 d.	st. Gerí, mr.
3 d.	st. Febes	3 d.	st. Esiqui, cf.
4 d.	st. Vitàlic, nen.	4 d.	st. Hieroteu, ct.
5 d.	st. Arconci, mr.	5 d.	sta. Flaviana, vg.
6 d.	st. Onesífor	6 d.	sta. Eròtida
7 d.	st. Sozòon	7 d.	st. Elà, pvre.
8 d.	st. Nestab, mr.	8 d.	sta. Palaciata, mr.
9 d.	st. Gorgoni	9 d.	L'Areopagita
10 d.	sta. Pulqueria, emp.	10 d.	st. Pinit, bis.
11 d.	st. Prof	11 d.	sta. Filonila
12 d.	st. Curonot, bis.	12 d.	st. Monas, bis.
13 d.	st. Maurili	13 d.	st. Don, mr.
14 d.	st. Matern, bis.	14 d.	st. Carponi, mr.
15 d.	st. Meletria, mr.	15 d.	st. Agileu, mr.
16 d.	st. Ninià, bis.	16 d.	st. Lul, bis.
17 d.	sta. Agatòdia, mr.	17 d.	sta. Momeita, mr.
18 d.	st. Eustargi	18 d.	sta. Trifònia
19 d.	sta. Pomposa, vg.	19 d.	sta Fredeswinda, vg.
20 d.	st. Teopist.	20 d.	st. Caprasi, mr.
21 d.	st. Meleci, bis.	21 d.	sta. Cilínia
22 d.	sta. Iraida, vg.	22 d.	sta. Còrdula, vg.
23 d.	sta. Xautipa	23 d.	st. Germà (Ventura Gassol)
24 d.	st. Pafunci	24 d.	st. Aretas, mr.
25 d.	st. Herculà	25 d.	sta. Daria
26 d.	st. Senador *(de l'antic règim)*	26 d.	st. Quodvultdeus, bis.
27 d.	st. Epícaris, mr.	27 d.	st. Heroteides, mr.
28 d.	sta. Lioba, vg.	28 d.	st. Faró, bis.
29 d.	sta. Rípsimes, vg.	29 d.	st. Cenobi, pvre.
30 d.	st. Urs *(soviètic)*	30 d.	st. Teonest, bis.
		31 d.	st. Estac, bis.

SETEMBRE

Sant Ninià, dia 16

El nom, més aviat xiroi, d'aquest sant tan exemplar, prové d'una escena plena de sa humor i de divina gràcia que va desenrotllar-se poc després del naixement del que més tard havia d'ésser far i guia de la joventut cristiana. Els seus pares i el padrí discutien si el nou nat era noi o noia; hom féu l'experiment del cas, i el padrí va exclamar, honestament enjogassat:

—Té! *Ni n'hi ha!*

Una vella dama romana—Sant Ninià va néixer a Roma—restà meravellada de les virtuts de l'infant, i el va protegir i emparar. A divuit anys, Sant Ninià, en un moviment de just horror, va tirar la seva protectora per la finestra, com sigui que aquesta li demanés uns favors impropis de la santedat del jove.

La piadosa dama es queixà a Calígula i aquest féu detenir Ninià i va condemnar-lo a ésser menjat pels lleons. Però davant la sorpresa general, Ninià, en un rapte d'immodèstia que, sortosament, li ha estat perdonada, en lloc de deixar-se devorar pels lleons fou ell qui en devorà un, i no pas dels petits. Un cop realitzat el miracle, va ofrenar l'orella del lleó mort a la impúdica dama, que ocupava una contrabarrera del Circ.

Calígula no fou pas dels menys meravellats de la gesta del jove cristià i va cridar-lo a la seva llotja.

—*Toma, me has gustado*—digué Calígula.

—*He hecho lo que he podido, majestad.*

—*Y a ti te llaman Ninià? Pues sí que, vamos, hombre!*—féu Calígula—. *Toma, aquí tienes un real para café.*

Aquest miracle de Sant Ninià li valgué una justa fama. Tant per la mort del lleó, com per haver arrencat un ral a Calígula, el qual, a més de tots els vicis, tenia el de l'avarícia.

OCTUBRE

Sant Monas, dia 12

El lloc de la naixença d'aquest Sant és molt incert. Molts suposen que fou la Mesopotàmia, llavors gran viver de sants i santes, bé que no falta qui li assigna Gibraltar com a pàtria. Les al·lusions a «Monas de Gibraltar», que es troben a molts passatges de l'Àurea Llegenda, i en uns escrits del monjo Rutilmari, el qual visqué a Saxònia a la primera meitat del segle IX, confirmarien aquesta versió.

Sigui com sigui, en temps de Marc Aureli, perfumava amb les seves virtuts la ciutat d'Alexandria; d'ell escriu un contemporani, Acarus, que dormia vestit i que, en penitència, mai no tocà l'aigua, ni per la netedat ni per la beguda, coses que omplien de meravella i de celestial consolació tots aquells que anaven a veure'l. Tan sols, per obediència al seu director espiritual el sant baró Pediculosus, que temia que tant de rigor no capilés aquest Lliri de l'Edén, consentia a beure algun got de vi, i dugué tant a la perfecció la virtut de l'obediència, que hi havia vespres que Monas es recollia embriagat del tot i cantant a crits les lloances del Senyor Déu Nostre. D'on ve el costum piadós d'anomenar «mona» l'embriaguesa.

Dut a presència del prefecte, Monas va afirmar amb vehemència les seves creences; i arborat per la fe i el vi negre, va gosar tirar per terra un ídol que hi havia en un altar, dient «que tot allò no valia una m...» Tot seguit el dèspota, indignat, manà que donessin un cop de sabre a Monas, suplici que amb aquella alegria va sofrir el Sant, perquè va esmussar-se el sabre.

NOVEMBRE		DESEMBRE	
DIES	SANTS	DIES	SANTS
1 d.	sta. Cirència, mr.	1 d.	st. Ausà
2 d.	st. Acendí, mr.	2 d.	st. Porcain
3 d.	sta. Wenefrida, vg.	3 d.	st. Sofonias, pt.
4 d.	st. Pieri, pvre.	4 d.	st. Osmand
5 d.	sta. Episterma, mr.	5 d.	st. Pelí, bis.
6 d.	st. Winoc	6 d.	st. Majòric, mr.
7 d.	st. Prosdòcim, bis.	7 d.	sta. Fara, vg.
8 d.	sts. Clar i Català	8 d.	L'Ex-Patrona de l'Infanteria
9 d.	sta. Sòpatra, vg.	9 d.	sta. Gorgònia
10 d.	sta. Ninfa, vg.	10 d.	st. Sindule, cf.
11 d.	st. Verà, bis.	11 d.	st. Bàrsabas
12 d.	st. Teodor Estudita, cf.	12 d.	st. Espúnac, mr.
13 d.	st. Jesuïta (dissolt)	13 d.	st. Mardari, mr.
14 d.	st. Serapió, prev.	14 d.	st. Agnelos, ab.
15 d.	st. Samonas, mr.	15 d.	st. Celià
16 d.	st. Eugueri	16 d.	st. Concordi, mr.
17 d.	st. Zaqueu	17 d.	st. Esturmi
18 d.	st. Bàrula, vg.	18 d.	st. Moisetes
19 d.	st. Asas, mr.	19 d.	st. Sindimi
20 d.	st. Nersas, bis.	20 d.	st. Ingenes, mr.
21 d.	st. Colombon, ab.	51 d.	st. Fest, mr.
22 d.	st. Pracmaci, bis.	22 d.	st. Queremon, bis.
23 d.	st. Trudó, pre.	23 d.	st. Mardori, mr.
24 d.	st. Crisògon, mr.	24 d.	st. Metrovi, mr.
25 d.	st. Mercuri, mr.	25 d.	El Primer Nadal Laic
26 d.	st. Didi, mr.	26 d.	st. Arquelan, bis.
27 d.	st. Auxili	27 d.	sta. Nicerata, vg.
28 d.	st. Sòstenes, mr.	28 d.	st. Indes, mr.
29 d.	st. Paramó, mr.	29 d.	st. Ebrult, bis.
30 d.	st. Euprepes, mr.	30 d.	st. Apià, mr.
		31 d.	sta. Nominonda, mr.

NOVEMBRE

Sant Mercuri, dia 25

Escriu Rabirianus que Sant Mercuri nasqué a Verona, en temps de Còmmode; encara que no és tan còmode com això determinar el temps ni el lloc de naixença d'aquest sant, ja que hi ha molts altres Mercuris amb els quals es pot confondre; els seus pares eren rics i de noble família; la mare, Aspirina, catòlica, mentre el pare, Urododonalis, estava capbussat dins els errors dels gentils; el fill, a la primeria seguí el culte dels falsos déus, com el seu pare, i, arribat a la pubertat, es lliurà desenfrenadament a totes les disbauxes de la carn i del peix, singularment la llagosta. I menà per vint anys una vida dissoluta.

De resultes d'aquesta dissolució, Mercuri restà en un estat semi-líquid; després, com totes les persones delicades, era extraordinàriament sensible als canvis de temps; fins al punt que els ciutadans de Verona, per a saber la temperatura i el temps, es fixaven en allò que fèia Mercuri. Com que vivia a la part baixa de la població i no podia sortir quan feia fred, així que Mercuri pujava, era senyal que també pujava la temperatura; quan Mercuri duia capa posada, era senyal de mal temps; quan Mercuri la duia al braç, marcava temps variable.

Un cop cristià, repartí entre els pobres la seva quantiosa fortuna i emigrà a la Tebaida. Allà, a mig desert, existien unes columnes en runes, entre les quals una en peu. Dalt d'aquella columna pregà, visqué i morí Mercuri. Tots els pobladors de la rodalia hi acudien a rebre la seva benedicció i assabentar-se del temps que faria. Als nostres temps encara té molta anomenada la columna de Mercuri.

DESEMBBE

Sant Concordi, dia 16

Sant Concordi va néixer a la vila de Tortosa 484 anys abans de Jesucrist i abans de Tortosa. La seva vida fou particularment exemplar, i si bé no queda cap document que ho demostri, cal suposar que des del moment que el van fer Sant alguna cosa devia haver-hi.

El fet que Sant Concordi ja practiqués la santedat 484 anys abans de Jesucrist, no ha deixat de remoure tota mena de comentaris. Hi ha qui diu que fou un precursor i qui afirma que fou un arrivista. Ningú gosa, però, negar-li que el fet d'ésser cristià abans de Crist té el seu mèrit.

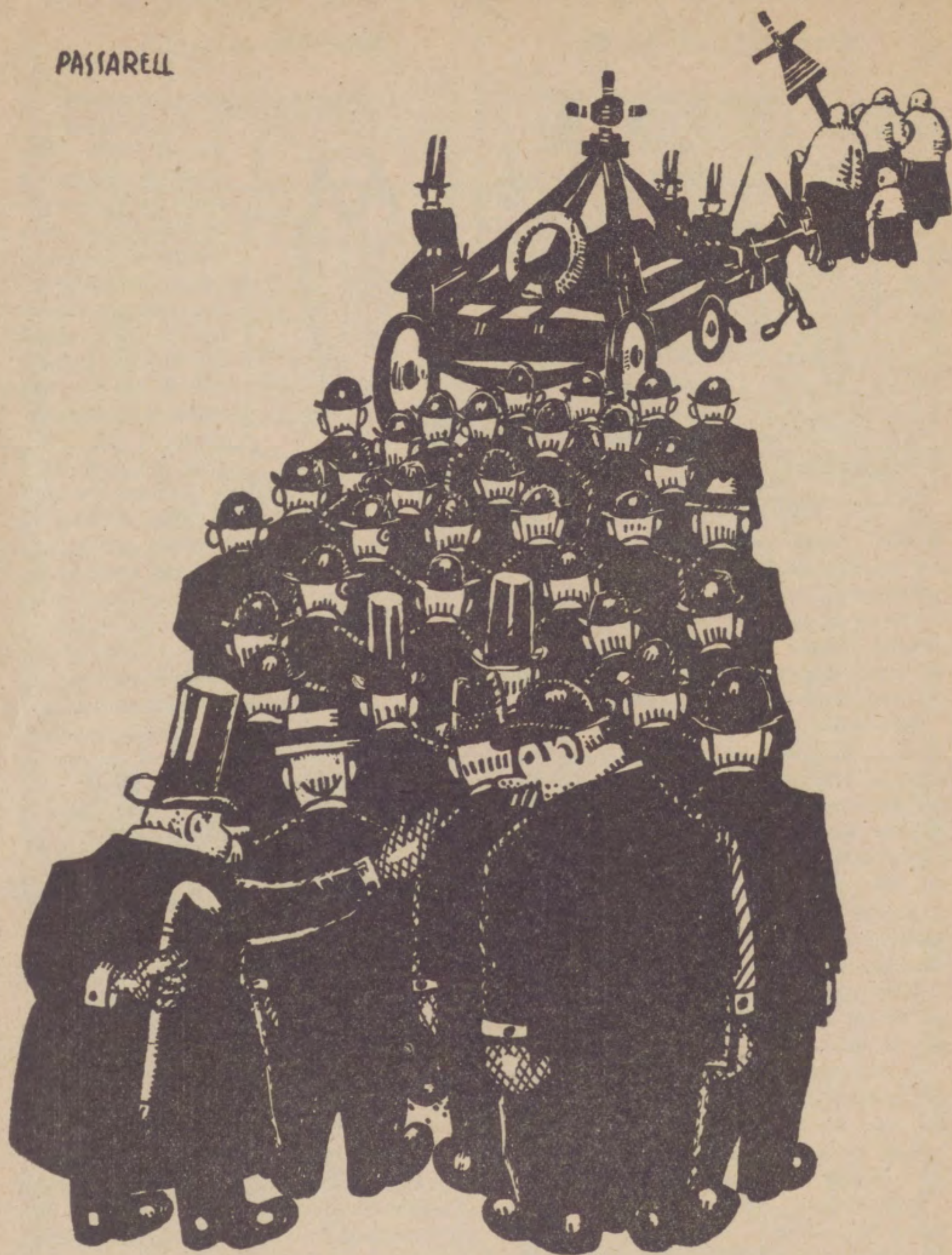
Com el seu nom indica, Sant Concordi va dedicar-se principalment a la Concòrdia. La Concòrdia, com algú podria suposar, no fou pas la santa dona que l'acompanyà en aquesta vall de llàgrimes. La Concòrdia queueresqué les preferències de Sant Concordi és la mateixa que més de dos mil anys després havia de merèixer l'atenció d'autors tan notables com els senyors Cambó i Bofill.

Un matí de primavera se li va aparèixer en Marcel·lí Domingo i va dir-li:

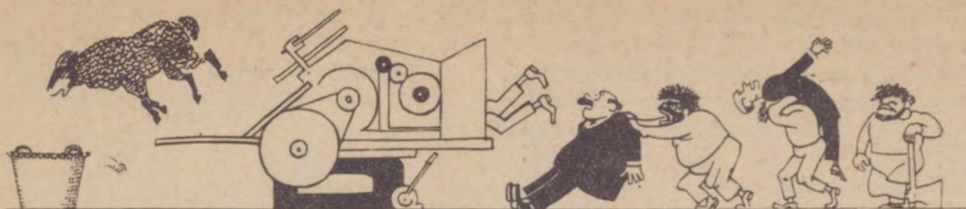
—*Tu incordius eris.*

Sant Concordi tapà honestament les seves vergonyes i se n'anà vuit dies a meditar a la muntanya. Fou allà on el Maligne se li presenta en forma de gentil pastoreta que li oferia formatge, pa i nous. Sant Concordi no pogué fer el senyal de la Creu perquè en aquella època tan reculada l'ignorava; en canvi, li féu un gest molt expressiu, que encara avui dia usen els jugadors de futbol quan el públic els xiula, i la gentil pastoreta va fugir espaordida i fent uns grinyols impropis de la seva edad i del seu sexe.

Morí, en olor de santedat, a la tendra edat de disset mesos.

—Té, morir-se tot justament ara que pensava divorciar-se!

ELS MISTERIS D'«EL BE NEGRE»

COM ES FA I COM ES DESFÀ

Si haguéssim de dir la veritat, tota la veritat i res més que la veritat, diríem que El Be Negre es fa de qualsevol manera. I un cop escrit això, ja hauríem acabat la feina. Però una explicació tan somera no satisfaria ningú: ni els incomptables lectors, ni en Pociello Forradellas, ni nosaltres.

De manera que haurem de mirar de trobar una explicació un xic més emotiva, dramàtica i sensual, per mirar de complaure tothom.

Aquí va.

Característiques del redactor

El redactor d'El Be Negre, en principi, ha d'ésser un home mal educat, de mal gènit, mastegatatxes i malasang. Amb bons sentiments, no es pot escriure un periòdic com el nostre.

Per entrar a la Redacció d'El Be Negre precisa un examen previ de les condicions morals i artístiques del sol·licitant. A tal fi, es forma un tribunal que sol presidir el representant autoritzat d'en Pociello. A la seva dreta, s'hi asseu el delegat de la Lliga Maçònica i Espiritista, i a l'esquerra, el director en funcions d'El Be Negre.

L'interrogatori el fa el secretari de redacció interí, perquè l'efectiu fa temps que no sabem on para. Per confidències dels nostres espies particulars, sospitem que està una mica enfeinat en l'atracament d'estancs i en el tràfec de blanques.

L'acte sol celebrar-se en el nostre saló de —naturalment—actes. Una habitació severament decorada de negre. A les parets, escandalosament nues, només hi ha dos retrats: un d'en Pociello Forradellas, fet el dia que es va firmar l'armistici de la Gran Guerra, i un altre, en forma de fris, que agafa tres panys de paret, de la família Xirau Palau tirant l'art al moll de Cadaqués. Primitivament, aquest quadro era pintat per en Sorolla, però l'haguérem de retirar perquè, tal com va dir oportunament el nostre director, el nostre mal no volia Sorolla. Ara, el quadro, representant el mateix tema, és obra de l'Helios Gómez que ens l'ha pintat en les comptades hores de lleure que li deixa la seva ocupació d'estar a presidi.

L'interrogatori

Doncs, bé: l'interrogatori sol anar així:

Secretari.—Vós preteneu entrar a la Redacció d'El Be Negre?

Aspirant.—Exacte.

S.—Com esteu de moral?

A.—Malament, senyor.

S.—Expliqueu-vos.

A.—Tinc catorze fills naturals, vaig prendre part a l'assalt de la Caixa d'Estalvis de Terrassa, sóc admirador d'en Roc Boronat i llegeixo tots els articles d'en Màrius Aguilar.

S.—Vaja, bon començament. I de religió, què?

A.—Sóc escèptic.

S.—Expliqueu-vos més clar.

A.—Vull dir que sóc catòlic.

S.—Entesos. Com nosaltres. ¿I d'humor, com estem?

A.—Practico, de preferència, la broma grollera i de mal gust.

S.—Això marxa! ¿I les vostres pretensions econòmiques?

A.—Tota la vida he fet de periodista.

S.—Què voleu dir amb això?

A.—Que tota la vida he fet de periodista.

S.—No ho entenc.

El President, (s'adreçant-se confidencialment al Secretari).—No siguis ase! Vol dir que està avesat a no cobrar.

A.—Justa!

S.—Ah!, si és així, excel·lent. Jo sospitava, més aviat, que volíeu dir que no sabíeu llegir ni escriure.

A.—D'això tampoc en sé.

S.—Doncs com és que voleu ésser redactor d'El Be Negre?

A.—Perquè m'han dit que era un periòdic imparcial i conservador.

S.—No us han enganyat. Aquestes són, efectivament, les nostres característiques principals. Però també en tenim d'altres que val la pena que no ignoreu. Per exemple: ameu la insídia?

A.—Sí, senyor.

S.—I la injúria?

A.—També.

S.—I la baixa delació?

A.—Encara més.

S.—Us agrada el vi?

A.—Massa.

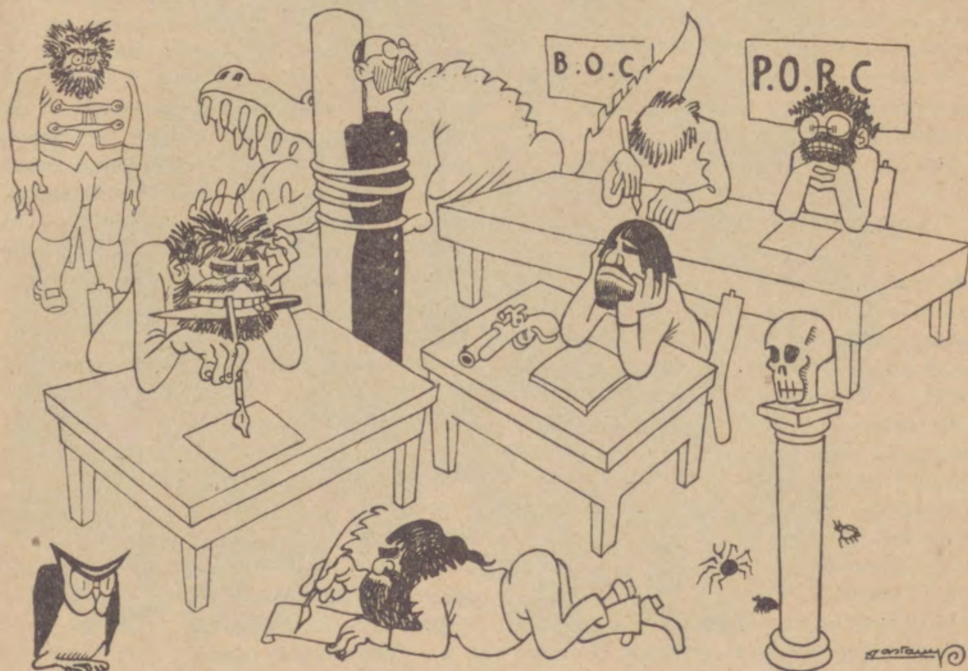
S.—I la morfina?

A.—Ui!

S.—I la cocaïna?

A.—Ui, ui!

S.—I l'aspirina?

Vista general de la Redacció

Un moment d'esbarjo

A.—Ui, ui, ui!

S.—I les donotes?

A.—Calli, bojot, calli!

S.—(als senyors del Tribunal). Deliberem, senyors?

Els senyors del Tribunal. – Deliberem.

(Deliberen)

S. (a l'Aspirant). — Ja hem deliberat. Quedeu admès.

A.—Aquest i el dia de la primera comunió són els dos dies més feliços de la meva vida.

La Redacció

La sala de Redacció la tenim instal·lada als soterranis dels baixos dels Porxos d'en Xifré. L'entrada, no l'hauríem de revelar, però ja que avui tirem la casa per la finestra, la revelarem, amb la condició que no ho diguin a ningú.

L'entrada, pròpiament dita, no és una entrada, sinó vàries entrades que estan prudentment instal·lades als llocs més aïllats i dissimulats. Una de les entrades s'obra a sota la taula del despatx d'en Cambó, (Layetana, 30, setè pis). Hi ha una trapa, un ascensor, un corredor decorat amb els accèssits més notables de la malaguanyada Sala Mercè.

Una altra entrada la tenim, també per l'acreditat sistema de la trapa, a l'interior del confessionari número tres, entrant, a mà dreta, de l'església dels jesuïtes del carrer de Casp. La tercera i última entrada és al bar de la Torre Jaume I del Port, però ens guardarem com d'escaldar-nos de precisar el lloc. Un contracte secret amb el senyor Sala i amb el ballarí Pastrat ens ho priva.

Per ficar el nas a qualsevol d'aquestes entrades secretes cal dir prèviament el sant i senya, també secret. N'és tant de secret, que no el sabem ni nosaltres. Per arranjar el conflicte, direm un sant i senya suplent, que fa molt bonic. És aquest: *Salledarrofualapolleicopuarix.* (Llegiu-lo al revés, que us agradarà).

A la sala de redacció pròpiament dita hi fem de tot menys redactar. Les nits de tempesta, principalment, s'hi organitzen bacanals aquelarrístiques, xiraupalauesques i pocielloforradellistes. Hi assisteixen totes les bruixes franques de servei i els assassins més acreditats. Hi mengem cadàver d'enemic en descomposició, bevem sang de criatures de subscriptor i, finalment, després de dir una missa negra, que és escoltada amb una unció tota laica, el senyor Eufemio Rodríguez passa la safata per a les famílies dels màrtirs del Japó. (Sembla que, pobrets no n'han tocat mai ni cinc).

Les notícies sensacionals ens les porten rats penats missatgers o vénen redactades amb pany i clau i escrites amb una tinta tan simpàtica que de seguida la convidaríeu a sopar.

Com ens arriba la informació estrangera

"D'oú vient l'argent"

És clar com l'aigua que El Be Negre no viu del producte de la venda. Estem subvencionats. Més que subvencionats: subvencionadíssims.

Però, *d'où vient l'argent?* Ah!, heus ací el misteri. Els que més o menys donen la cara com a directors o inspiradors del setmanari no són res més que uns pobres ninots de palla, uns modestos instruments irresponsables que els tenebrosos propietaris autèntics d'El Be Negre manegen a pleret. Els que cobren les subvencions, i quines subvencions!, no són altres que els al·ludits tenebrosos.

Com tothom sap, El Be Negre és un setmanari que sota la capa de la sàtira es dedica de preferència al *chantage*. El Be Negre, com *El Siglo*, Can Jorba, el Niu d'Or, l'estació de Magòria, els *Almacenes Alemanes* i el Cine Frègoli, és propietat dels jesuïtes. Al principi, vàrem començar cobrant dels soviets; però l'or de Moscú va començar a fluixejar de seguida. Ho férem notar al nostre administrador, senyor Eufemio Rodríguez, i aquest ens contestà amb vaguetats, amb aire de venir de l'or, ai!, de l'hort. Breu: trencàrem els tractes amb Moscú i ens entenguérem de seguida amb la societat de *Riegos y Fuerzas del Ebro* per fer la coneguda campanya dels Xiraus Palaus. Després, hem cobrat indistintament d'en Pich i Pon, d'en Duran i Ventosa, d'en Manuel Sugranyes, de la F. A. I., de Mossèn Tejedor, del fill d'en Sànchez Guerra i del pare d'en Gonçal de Reparaz (fill). Darrerament, les sumes més importants les hem rebudes del Doctor Aiguader. En canvi no hem tingut manera de lligar cap tracte amb l'Associació de Propietaris Afectats per la Reforma de la Gran Via C., perquè aquests exigien que els firméssim els rebuts a nom d'en Rivera Rovira Virgili.

En Pociello Forradellas, contra el que diuen les males llengües, no ens ha donat mai un cèntim. Una tarda ens va convidar a berenar al «Xiringuito» i, bon profit!

ELS BENEFACTORS DE LA HUMANITAT

—Ho veuen senyors? A l'estómac no hi tenia res i no ha resistit l'operació. He guanyat l'aposta.

Com va proclamar-se la República a Barcelona

És cosa científicament provada que la història, per a ésser el que hom en diu Història necessita, si més no, un bon tou de llegenda damunt la qual assentar els seus fonaments. Totes les grans històries, universals i altres amb menys pretensions, vénen a comprovar amb llur valuós testimoni aquesta asserció tan assenyalada com exacta. Roma si no fossin Ròmul, Remus i la lloba, es trobaria amb dificultats insuperables per justificar l'actuació ciutadaníssima dels balil·les del sereníssim ducíssim Mussoliníssim. Espanya mateixa, sense anar més lluny, ¿què faria sense Trabal al cap d'avall? ¿I Irlanda, sense Sant Patrici matant serpents com un desesperat? I no parlem de França sense el bon rei Dagobert, tan bo que sembla que no va existir mai, i Anglaterra, i sobretot l'Índia sense el rei Artur i la seva Taula Rodona, suara ressucitada, i Catalunya mateixa sense els seus nou barons de «La Fama» primera fàbrica de gèneres de punt.

La història, sense una sòlida base de llegenda, no és més que el fet divers. És per això que tots els països s'esforcen a tenir-ne i que els Estats Units especialment, han fet esforços sobrehumans a base del poble especialment, per crear-se una bona llegenda, sense que per ara no hagin aconseguit aconseguir-ho.

És per això que la tasca més meritòria que es podria portar a cap a casa nostra era la de trobar els fonaments de la història de la nostra revolució en la llegenda de la nostra revolució, i aquesta tasca és la que nosaltres intentarem d'emprendre en aquest assaig que voldríem que pogués ésser general, no pas per esperit militarista sinó per anhel ben justificat de perfecció.

La cosa va passar de la següent manera:

Era un dia de primavera, clar i transparent. Res no hauria pogut fer sospitar el gran esdeveniment que es preparava a no ésser que, en llevar-se la gent i arrencar el full del calendari es va veure amb sorpresa que aquest marcava «14 d'abril». Tot seguit es formaren grups al carrer que comentaven de maneres diverses, però totes entusiàstiques el fet insòlit. Aquell dia, precisament, el senyor Companys, s'havia ficat al llit tard, entretingut a la penya del cafè i després — però això ja cau dintre el domini de les memòries íntimes que ell ja publicarà quan compleixi els setanta, amb el títol suggestiu, original i evocador de «Memòries de la meva llarga vida» —. Com que no es notava des del car-

rer cap signe que l'il·lustre home públic es llevés, s'estacionà un grup d'electors (noti's que encara no eren ciutadans) davant de la casa, comentant l'insòlit del fet. Veient que no hi havia manera que es llevés, una comissió anà cridar a en Paco Madrid, que encara dormia, el feren llevar, aquest anà a despertar el seu col·laborador Brauli Solsona i tots dos anaren a veure què li passava al senyor Companys.

El senyor Companys es despertà de mal humor, tenia bocassa i havia dormit malament; més ben dit, havia dormit malament i tenia bocassa.

—No hi ha temps per perdre, — digué —. Mentres jo no m'afaito — té el bon costum de no afaitar-se cada dia — aneu a proclamar la República en nom meu. Vinc de seguida.

Braulio Solsona i Paco Madrid s'agafaren de bracet i es dirigiren a Casa la Ciutat. La Plaça de Sant Jaume ja era plena. Quan els veieren arribar se sentí un crit unànime:

— Apa, que ja era hora!

La parella entrà a la casa gran i passà a visitar l'alcalde accidental que, per casualitat es trobava ésser el senyor Martínez Domingo i no Marcel·lí Domingo com algun historiador desaprensiu ha volgut insinuar.

— Don Martínez, — digueren els dos comissionats alhora, — no sé si sap que avui és el catorze d'abril i per tal cal que ens lliuri la vara que en nom d'en Lluís li demanem. Venim a proclamar la República i cal que quan en Lluís arribi tot estigui a punt.

Pensant-se que «en Lluís» volia dir en Lluís Duran i Ventosa, el Sr. Martínez Domingo no tingué cap inconvenient a deixar-los la vara, i aleshores fou, i no abans, quan treient-se dels inferns de les americanes una bandera republicana, una i no dues com s'havia dit confonent les banderes amb els inferns que eren, naturalment, dos, sortiren al balcó i proclamaren en veu alta que acabaven de proclamar la República. En aquell precís moment arribà el Sr. Companys i, sortint al balcó tothom comprengué que la República que s'acabava de proclamar era el Sr. Companys.

Quan anaven, però tots tres, a treure la bandera, veieren que aquesta no seguia i, buscant, buscant, trobaren que, amagats a un recó l'estiraven amb totes les forces els senyors Pellicena, Sagarra, Cabré i Brasó.

—Apa puntals!— cridà el senyor Companys etzivant-los una cossa.

— Ens ha ben fumut! — digueren a cor els regionalistes —. ¡Nosaltres que la volíem proclamar pel nostre compte!

Però ningú no se'ls va creure.

A LA GENERALITAT

Simultàniament amb aquest esdeveniments s'obria el balcó del Palau de la Diputació i sortia el Sr. Macià acompanyat dels Consellers de la Generalitat i era tirat daltabaix el bust d'Alfons XIII que les corporacions públiques tenen per aquestes solemnes ocasions, i no pas el del conegut farmacèutic i adroguer senyor Viladot i Maluquer. El que passà amb aquest acreditat industrial fou que pregà al senyor Macià que el destituís per la força, no pas que el tirés pel balcó, cosa que tothom comprendrà que hauria estat una incitació si no a l'assassinat, almenys al suïcidi.

Tot seguit de produir-se aquests fets fou igualment hissada la bandera republicana. Els presents volien hissar també la catalana, però no la trobaren perquè no era a la vitrina i quan preguntaven per ella, tots els funcionaris a cor es posaven un dit del davant el nas i feien:

— Xuut!...

Misteri! ¿On era la bandera catalana de la Generalitat? En el curs d'aquesta història potser ho revelarem en alguns dels volums que estan en preparació. Però com que Catalunya no podia esperar, calgué anar a comprar vint metres de bandera als Grandes Almacenes El Siglo, sempre preparats per qualsevol circumstància que fos, ja que els particulars,

a causa de la prohibició que hi havia durant la dictadura no n'havien pogut conservar cap. El públic, que amb tots aquests esdeveniments no sabia cap a on girar-se, arribà al paroxisme de l'entusiasme quan s'obrí el balcó principal de l'edifici de la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat i sortiren els senyors Lluís de Dalmasses i d'Olivart, Marquès d'Alòs i Marquès de Vilallonga i posaren domassos i unes grans banderes, catalana una i republicana l'altra, procedents d'operacions de la institució. Els aplaudiments foren frenètics. l'entusiasme delirant i els discursos radiats.

Però mentres succeïa tot això, a l'ombra covava la conspiració.

AL GOVERN CIVIL

L'entusiasme de la diada ofuscà els seus organitzadors, tant, que el Sr. Solà de Cañizares o De Solà Cañizares segons altres transcripcions, organitzadors de la revolució, no es donà compte del que havia passat fins al vespre, perquè com que a casa seva tenia un bloc de calendari d'aquells que porten novel·les, l'interès de la lectura li havia fet anar treient fulls i el 14 d'abril el seu calendari marcava 31 d'agost dia en què, com tothom sap, no passà res.

Però els organitzadors, en el seu entusiasme, com diem, no pensaren més que en Catalunya i no es recordaren que hi havia un Govern Civil i que aquest estava a mans del Sr. Màrquez Caballero que, cada dia en llevar-se preguntava a l'oficial tercer que li entrava la xacolota. «¿Todavía soy governador?»

Això, que ho sabia tothom, ho sabia també el senyor Emiliano Iglesias, que aquells dies estava desocupat i, en veure, com els altres que havia arribat el 14 d'abril, cantà:

« *Esta es la mía*
Bebamos más. »

I anà en busca d'en Paco Madrid i en Braulio Solsona. Però es trobà que ni en Paco Madrid ni en Braulio Solsona ja no portaven el «lliure diürn». El senyor Emiliano engegà un renec i, cridant un taxi, es féu portar al Paral·lel.

—*Al café del Cómico,*— ordenà textualment.

Allí hi va trobar, com esperava, en Sugranyes i l'Amichatis que fullejaven revistes. Fer-hi tractes va ésser joc de poques taules i, ficant-los al taxi, amb ell, ordenà:

—*A apoderarnos del Gobierno Civil.*

Pel camí recollí el fotògraf d'«A B C», una cupletista i tres *jóvenes bárbaros*. Quan arribaren al Govern Civil, el senyor Màrquez Caballero ja ho sabia tot i estava boig d'alegria. El trobaren remenant calaixos i armaris buscant una bandera republicana per posar-la ell mateix. L'Emiliano hagué de posar-lo al seu lloc.

—*Aquí no proclama la República nadie más que Yo. Que me pongan con Madrid.*— El posaren, naturalment, amb l'Ajuntament, on hi havia en Paco Madrid i fou d'aquesta manera que en Companys s'enterà que l'Emiliano s'havia apoderat del Govern Civil. Desfet l'equívoc amb uns renecs ben posats, el posaren amb el Madrid de l'ós i l'arboç i amb el Ministeri de la Governació. Demanà per en Maura, però com que a Madrid encara no hi havia República, molt cortesament s'excusà.

—*Perdone el senyor Ministro, ya telefonearé más tarde.*

Per fer temps cridà el fotògraf d'«A B C» demanà «que me traigan un vaso de agua» i afegí posant-se la mà al costat de la boca! «ardiente»; es féu retratar i esperà els esdeveniments. Tothom sap que els esdeveniments foren en Paco Madrid i en Braulio Solsona que hi portaren en Companys simplement per desbancar en Sugranyes i l'Amichatis. Però pel camí havia passat una cosa que només EL BE NEGRE ha registrat. Era tal l'entusiasme, tals les empentes que ni els mateixos Paco Madrid i Braulio Solsona saben com va anar la cosa, però el fet és que es disgregaren i, quan es tornaren a trobar, amb l'emoció de la diada s'equivocaren i es canviaren. I és per segellar aquesta unió que els que des d'aleshores serien per sempre més en Braulio Madrid i en Paco Solsona es juramentaren de no abandonar el Govern Civil mentres els quedés un alè de vida. Encara no ho acabaven de fer s'adonaren que del jurament, en comptes d'una meitat a cada un, només els en tocava una tercera part. Buscaren per tot arreu. A l'últim, en un recó, hi trobaren en Josep A. Trabal que en rosegava un tros. No fou possible de prendre-li.

EL MANICOMM

UNA VISIÓ AL·LUCINANT DAJU

És cosa sabuda, i no pas característica de casa nostra, que per conèixer una ciutat no tenen altre remei, els que hi viuen, que convidar un foraster per ensenyar-l'hi. Desgraciadament el foraster no es fa pas pregar gaire i és per això que la nostra ciutat, com les altres d'arreu del món, és prou coneguda pels seus habitants. No tots, però, la coneixen tota ni tots en coneixen el mateix i és per això que quan un foraster s'ha especialitzat a ésser·ho de diverses cases, necessàriament és un veritable joiell per ensenyar-vos els indrets més notables de la urbs on viviu. Aquesta urbs, en la circumstància, és la que un temps fou del senyor Pich que, ingenu com sempre li aplicà el nom més apropiat «Barcelona la gran ubre», deia, i que sota el regiment del doctor Aiguader i Companys no és pas més rica i plena.

—Amic BE, ens diu el foraster, encara que t'hagis criat a muntanya no coneixeràs mai com jo la teva ciutat: deixa que te l'ensenyi.

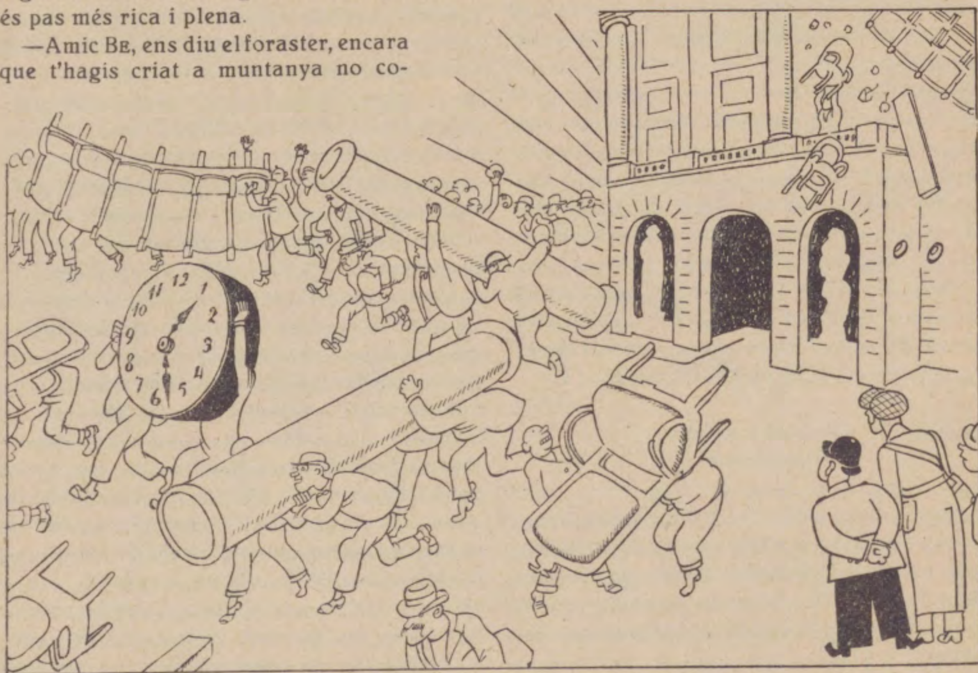
Passava un taxi i hi pujàrem. L'amic, que hem d'advertir que no era ni l'il·lustre amic de «La Veu» ni cap dels amics d'en Bofill i Mates, que ja s'ha encomanat a tots els oradors d'Acció Catalana, l'amic donà una adreça: Digué:

—A la Nova Belen!

—Un Manicomi?

—Un Manicomi; em jugaria un peix amb nata que no n'has vist mai cap.

Era veritat. El xofer tirà Passeig de Gràcia amunt. En ésser al carrer d'Aragó un urbà s'acostà al taxi que s'havia hagut d'aturar perquè els vermells guanyaven i es posà a parlar amb el xofer.

L'home del carrer s'imagina així l'*administració* de la Casa de la Ciutat.

MUNICIPAL

DAJUNTAMENT DE BARCELONA

—Són amics — vàrem dir nosaltres.

Efectivament, devien ésser-ho, perquè l'urbà va seure al costat del conductor. Aquest féu girar el cotxe, tornà Passeig de Gràcia avall; cap al Portal de l'Angel, Carrer de Santa Anna, Plaça de Catalunya, Rambla...

—Aquest home s'ha tornat boig! — cridà el foraster.

Però com que hi havia una autoritat al davant no gosà protestar més.

—Bee! — vàrem fer nosaltres com ens corresponia.

Rambla avall, Rambla avall, quan arribàrem a la Plaça del Teatre tiràrem Rambla amunt. En arribar davant del carrer de Fivaller, el xofer anava a girar, però l'urbà li féu una indicació. En efecte: els cotxes, en comptes d'entrar-hi, en sortien. Aleshores tornàrem Rambla amunt. El carrer de la Boqueria era ple de gom a gom i no hi havia manera d'entrar-hi. Seguírem doncs, amunt. Ens trobàrem altre cop a la Plaça de Catalunya. Aleshores tornàrem al Portal de l'Angel. Com que es veu que teníem pressa, el cotxe avançà una mica cap al carrer de Fontanella, i haguérem de seguir, perquè no podíem pas tornar endarrera, direcció, com tothom sap, prohibida. Baixàrem, com és natural, per la via Laietana; el guàrdia digué alguna cosa al xofer i aquest embocà el carrer Comtal, i s'aturà a la primera casa. El guàrdia baixà, entrà, féu tres pics i repicó, esperà i al cap d'una estona es sentí un crit.

—Qui hi ha?

—Roseta! Avui vindré una mica tard a dinar! No t'inquietis!

El guàrdia tornà a sortir. El xofer anava a girar altre cop, però com que era direcció prohibida no pogué ésser. Enfilàrem el carrer Comtal i sortírem altre cop al Portal de l'Angel. Aleshores tiràrem avall. On aniríem? Girem a mà dreta i després a mà esquerra. Som a la Plaça de la Cucurulla. Anàvem a la Lliga!

—A la Nova Belén!—cridà el foraster al xofer—; us he dit a la Nova Belén! El xofer no en féu cap cas i davant la Lliga embocà pel carrer de Boters. Entràrem a la Plaça Nova, enfilàrem el carrer del Bisbe i ja som a la Plaça de la República; cop de clàxon i entrem a Casa la Ciutat. Com ha anat això? Baixem del taxi i el xofer ens agafa per la màniga.

— Són vint-i-tres pessetes!

—Eh?

—Són vint-i-tres pessetes!

—Però,—diu el foraster,—si jo volia anar a la Nova Belén!

—¿No veieu, sant cristià, que encara us surt més barat perquè no hi ha retorn?

L'argument era de força. Què havíem de fer? Ens trobàvem voltats d'autoritats. Potser en un recó hi havia, guardats, guàrdies d'as-

Els senyors Pellicena i Sagarra, les més acreditades panteres de la reacció.

salt... Pagàrem; és a dir, pagà el foraster, amb un bitllet de cinquanta estampillat de fresc. El xofer se'l ficà a la butxaca amb malhumor. Esperàrem. Res.

—I el canvi?—preguntà el nostre amic.

—El canvi? ¿No us he dit que no hi ha retorn? I encara us escapeu de bona; com que no estic en regla i m'han portat al dipòsit, la propina és voluntària; si hi estigués, seria obligatòria.

Callàrem. Què podíem fer? Ens trobàvem voltats d'autoritats, etc., etc.

S'ens acostà, urbà, un urbà:

—Potser volen visitar la casa?

—Home, va dir el foraster, que no es perdi del tot el viatge—. I seguírem el guàrdia.

—Aquí, ens digué, senyalant una porta, hi tenim el senyor Ribé; és el que ho porta tot.

I es quadrà com un rave quadrat. Sortia un senyor alt, ben plantat, correcte i amb bigotis de manillar de bicicleta de cursa. Era el senyor Ribé, que no hagué de fer més que mirar-nos per conèixer tot seguit el que volíem.

—Vostès vénen a visitar la Casa! Permetin-me que els acompanyi.

El guàrdia, quadrat com estava, li etzivà una mala mirada, una mirada de gitano al punt de dalt.

El senyor Ribé començà tot seguit d'acompanyar-nos:

—Aquí, digué, el director és el senyor Pi i Sunyer però l'amo sóc jo. L'establiment, com veuran, és dels més ben muntats d'Europa. Tots en surten guarits; ara, que mai no es pot evitar que hi hagi recaigudes, i quan n'hi ha alguna, és cosa bona. Però, en general, sempre milloren. Si veiés com arriben! Magres, bruts, sense afaitar; molts en ple deliri. Però el tractament que es dóna a la casa els millora tot seguit: es posen grassos, lluents, agafen el gust de la toilette i fins la mania de la netedat. No insinuéssiu pas a cap d'ells que pot tenir les mans brutes! És pot dir que els lavabos és del més concorregut de la casa: en surten amb una olor de sabó d'olor que enamora. Ai, ara que hi penso!—s'interrompé. —Ja em perdonaran, però haig de córrer a la porta; en tenim un que es pensa que és la primera autoritat i si no em veu en entrar li agafa l'atac. Vostès mateixos, vagin mirant; els funcionaris són molt amables i ja els ho ensenyaran tot. No s'estiguin de res! Veritat que no s'estaran de res?

—Compti amb nosaltres!

Començàrem d'obrir portes i entrar a sales; entràvem, sortíem, ningú no ens deia res; però, qui eren tots aquells senyors? Volent-nos fer un favor ens havia deixat el senyor Ribé, sempre tan amable, en mig de l'esbarzer. Nosaltres, vinga mirar; però no en trèiem res, i com que tothom es pensava que érem funcionaris dels nous, és clar, es creien que ja coneixíem els interns de la casa.

A l'últim, no sabent ja què fer, anàrem a trobar un senyor petitó i magre que repartia estampetes:

—Vostè és de la casa?

—No, i ara! per qui m'heu pres? Jo sóc en Terrades! ¿Que no heu llegit el meu nom als diaris? Jo cada dia vinc ací a portar una coseta o una altra; ara és un recordatori de la primera comunió de don Joan Prim o de don Joan Pich o de don Joan Güell o de don Joan de Serrallonga, ara és una factura de l'any 1835 d'alguna crema de convents, ara és un gravat antic d'abans d'inventar-se la vacuna. Així els diaris parlen de mi i els senyors de la casa estan contents.

—¿Que els coneix, doncs, els senyors de la casa?

—Ja ho crec que els conec! Si no fos així, com podria rebre les seves preferències?

Estàvem salvats. Aviat férem tractes: a canvi de fer-lo sortir al diari, ens ho ensenyaria tot.

I començàrem la visita.

A la primera sala que entràrem, amb les parets capilonades, hi havia dos senyors d'aspecte perfectament normal, que es vigilaven mutuament. L'un tenia a la mà un bastó amb borles que l'altre estava a l'aguait per pendre-li. Com que aguantava el bastó amb la mà dreta, tot ho havia de fer amb la mà esquerra. L'altre, però, encara que no portava bastó, es veu que també era esquerrà.

El primer cantava fent babarotes al segon:

No me la prendràs
El tio, tio fresco...

L'altre, es clar, rabiava.

Però, què passava? Que el de la vara havia d'anar a fer pipí i, naturalment, havia d'abandonar-la. I tot seguit l'altre s'hi tirava al

damunt com una fera. Tornava el propietari, (en dir propietari no ens referim ací a cap casa construïda ni en construcció, sinó al bastó de les borles) i, és clar, el segon l'hi havia de tornar. I sempre estaven així, com gat i gos.

—Qui són? — preguntàrem en veure baixar al senyor Terrades.

—Ui! Eren de molt bona família. Aquell més sec diuen si té una renda de 150.000 pessetes anuals. Li diuen el noi de ca l'Aiguader. L'altre és de can Casanoves de Sant Sadurní. Bona família també, propietaris de terres amb cria de rabassaires.

—Ves, pobrets, i haver de veure's aquí!

—Pel seu mal cap!

Entrà un altre senyor alt i prim, amb veu de nas i els deia coses fent-los grans reverències.

—Qui és? Un masover?

—Fugi! Aquest és l'amo; és el director del Sanatori; és un Pi i Sunyer: ben bé, no se sap quin, però n'és un. Aquestes reverències són per donar-los per la banda. És un dels pun-

La taula rodona.

tals de la «high-life». Aquest estiu va fer tro a Juan les Pins, però no hi tornarà perquè les seves amistats es pensaven que havia anat a Sant Joan Despí i, francament, al preu que estan els francs, sacrificar-se per no lluir...

En aquell moment sona una campana.

—Què és això?

—Els criden als refectoris.

—Als refectoris?

—Sí; estan dividits en seccions, vinguin.

Entràrem a una gran sala on hi havia una taula llarga amb tot de senyors asseguts. Un d'ells cridava espantat:

—Jo tinc gana! Jo tinc gana!— i, sense esperar la presidència ja començava de rosegar panets. Els altres també es posaren a rosegar.

Però se sentí un Brrr! i tots callaren.

Entrà, precisament el senyor Casanoves, i ordenà que es reunissin.

—A menjar, digué, però només amb la mà esquerra!

—Veu?—ens digué el senyor Terrades, té la mania que tots mengin només amb la mà esquerra, però no en pot sortir; mengen amb les dues mans perquè no en tenen més.

En efecte; encara el president de la taula no es distreia, que es veien comensals amb una cullera a cada mà, despatxant el plat a marxes forçades.

—Veuen? Aquell es diu Armengol de Llano, —ens deia el nostre acompanyant senyalant un metge—. I aquell altre, aquell que es veu que és esportiu, és el senyor Costa i Martí; i aquell altre que encara que tingui els plats buits diu que els té plens, es diu Vachier, però com que ell no ho sap que s'ho digui i es pensa que es diu Vàchier, li diuen «l'infant que no sap son nom». Veuen aquell farmacèutic? Doncs es diu Pla.—I a cau d'orella ens afegí el nostre acompanyant—: Té la farmàcia al carrer de Sant Pau. Si volen gomes...

Aquell altre, no aquell periodista, aquell altre cansalader de Gràcia, és el senyor Vinyals. I aquell gros, tan president de venedors de mercats, és el senyor Sánchez, de segur que no en coneixen d'altre. I aquell rendista de Sarrià es diu Escofet. De totes passades hem volgut un Escofet, com a «La Vanguardia». Mirin, mirin aquell que crida! Quin gènit! És el Dr. Bertran de Quintana. I aquell periodista que menja amb l'estilogràfica i, és clar, no anirà mai tip, és en Quimet Ventalló. L'apotecari de Sans que seu al seu costat és el senyor Salvador Vallverdú i després vénen en Marlés, de Sant Andreu i en Puig Monner; més enllà el Perico Comes, tan gras i en Ventós, que és aquell senyor de «L'Hostal de la Glòria» que fuig de la dona; i encara més enllà, pobret, hi ha el Miquel Oller que com el seu nom indica, és un simple obrer i seu al costat d'un altre obrer, el més milionari de tots, Don Joan Casanelles.

—I aquells que no hi són?

—Ui! Aquells no hi són perquè són massa importants. Mireu aquell lampista; era aspirant a escrivent i ara és un munt de coses; ja no pot aspirar a res. Ja ho diu ell mateix... Aragai... que em vinguin al darrera!

Després hi ha aquell altre, enravessat i tètric, ja el coneixen, el noi d'en Lluhí i Rissech; ara no em recordo com es diu, però diuen que serà ministre, i que fins que l'han traslladat de sanatori en Casanoves no ha viscut tranquil; i aquell altre, de cara de plor que no pot ésser mai res, el pobre, es diu Companys i tots els companys l'hi fan. Va prendre la vara a un que es deia Martínez Domingo i encara no hi havia pogut jugar que me'l fan una mica governador i ja li tornen a prendre; i després es queda sense ésser governador. I vol ésser ministre i no li deixen ésser. L'únic que ha pogut aconseguir, pobre home, ha estat conservar a l'Exposició en Joaquín Muntaner.

—Mireu que és mala sort! I aquell advocat d'allà baix, que sembla que no hi sigui, qui és?

—És en Vilalta. Això de semblar que no hi és li ve d'un espant. Va caure a una galleda i des d'aleshores mai més no ha semblat el mateix. És un gendreman! Ara fa poc que ha tornat de les festes de Tolosa en representació de l'Ajuntament i en semi viatge de boda. Així com en Vachier és tan tocat i posat amb els colors únics, ell ni s'hi fixa; mireu, abans era radical: ara és de l'Esquerra i no es pensa pas haver canviat.

—I voleu dir que no té raó?

—Anem ara cap al refectori de la dreta.

—Anem.

EL REFECTORI DE LA DRETA

A la porta vàrem veure-hi un rètol que resava (i sembla mentida el gust de l'expressió): «Ací es menja amb la dreta i res més que amb la dreta».

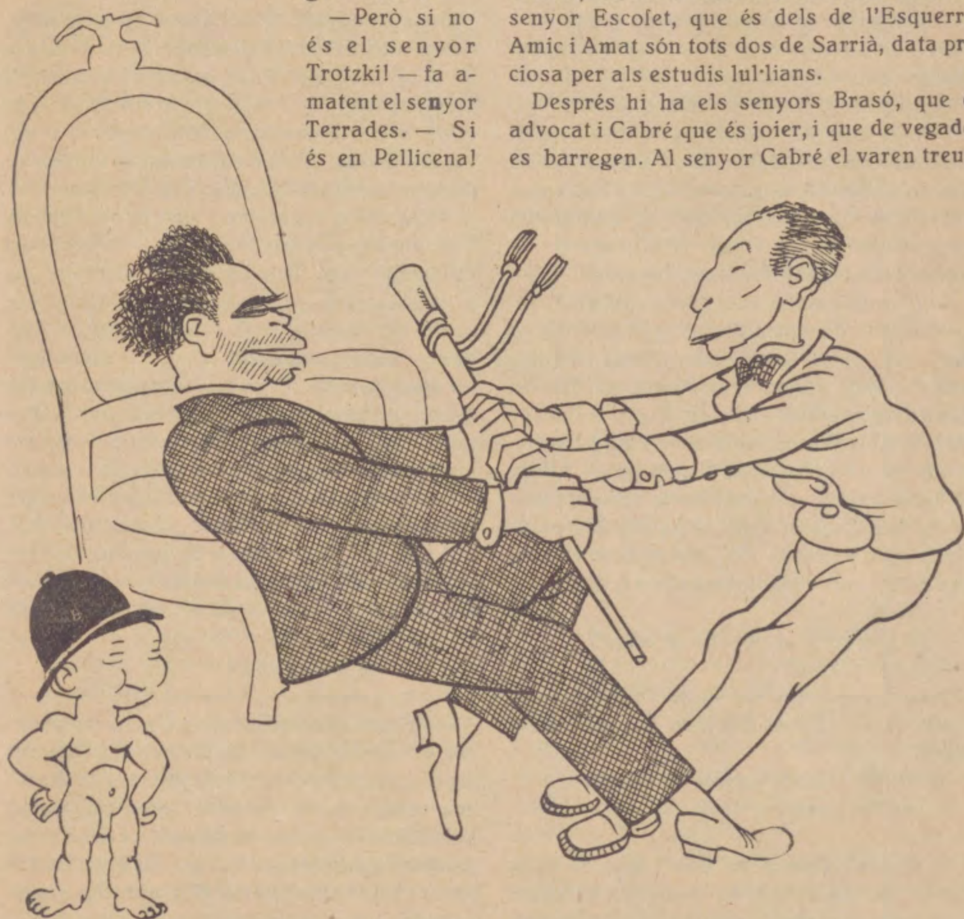
Hi havia un gran silenci; només de tant en tant, una salve amb pólvora sola, ara cantada, ara resada. La taula és rodona perqué així no hi ha cap de taula. No obstant, hi han fet un senyal que vol dir que és allà i en aquell lloc veiem que hi seu en Trotzki amb la barba afaitada.

—En Trotzki menja amb la dreta? ¿Que potser s'ha fet també de la Lliga? Ja deien, ja, que a la Lliga hi cap tothom, però és un gra massa!

—Però si no és el senyor Trotzki! — fa amatent el senyor Terrades. — Si és en Pellicena! El senyor Pellicena!— rectifica tot seguit—. Va venir de Filipines abrigat amb un cinema abans que el cinema fos inventat, i el feren director de *La Veu*. Ara fan pàgina cinematogràfica. Però el més notable de tot és que a *La Veu*, d'un director de *La Veu*, o sigui d'un simple periodista, n'hagin volgut fer un regidor. Això us provarà com en deu estar d'avançat en el seu estat.

Aquell que seu al seu costat és poeta per línia col·lateral. És el senyor Sagarra. Sempre està posant les es sobre les is, com diu en Pich, encara que no sigui de la Lliga. Veu? Després ve el senyor Llopart. És arquitecte, no de cases, sinó de ciutats. Encara no n'ha poguda fer cap, però. El del seu costat és l'Amat, de molt bona família i molt amic del senyor Escofet, que és dels de l'Esquerra. Amic i Amat són tots dos de Sarrià, data preciosa per als estudis lul·lians.

Després hi ha els senyors Brasó, que és advocat i Cabré que és joier, i que de vegades es barregen. Al senyor Cabré el varen treure

L'esport de la vara, tan apreciat pels nostres avis, i que l'Ajuntament ha tornat a posar de moda.

d'una novel·la de Balzac, ningú no sap de quina, i aquesta és la seva tragèdia. Per això, com que és del temps que no hi havien autos, no pot suportar que la gent hi vagi i es posa renètic.

Més enllà, aquell pelut, és de Gràcia. És el líder de Gràcia, però es disputa el campionat amb el senyor Sabaté. Ell és diu Nonell i per ara l'ha guanyat; però el senyor Sabaté diu que la victòria moral és seva perquè del que es tractava era d'ésser tinent d'alcalde i per ara per al senyor Nonell no n'hi ha de cuits.

Mireu, mireu ara aquell tan elegant, tant bé com li cau l'americana i sempre va ple de milions. Això, naturalment, és cosa del sastre; però quan es treu els milions i hi comença de jugar, al senyor Cambó se li afluixen les cordes vocals i ha de xuclar pega grega.

—És en Bausili!—cridem el nostre acompanyant i nosaltres a duo.

—¿I aquell savi de pel·lícula, que sabeu qui és? Aquell de la pipa i de la perruca *canosa* que diuen els castellans. És el triomfador de l'Ostia; el Dr. Alomar, heroi de les festes majors de la Barceloneta, que ha aconseguit eclipsar l'adroguer Trius i brilla ara en absència de l'elegant Mingita Olives.

—I l'Azaña també hi és? fem admirats.

—No; que no veieu que porta bigoti? És en Puig i Alfonso. Aquell que l'havien confós amb en Puig i Esteve, amb en Martí Esteve, amb l'Esteve Riera, amb en Riera i Puntí i amb l'Alfons Roure. Però és en Puig i Esteve, ai, en Puig i Cadafalch, dic, en Puig i Alfonso. Quin benèfic n'hi ha! És de totes les juntes de tots els hospitals i té un pla de beneficència que va fer el 1917 que tothom en sortiria beneficiat. Però hi ha qui no li convé.

—Qui?

—Un que no hi és, aquell, el veieu?

—Aquell d'allà?

—No, aquell que no hi és, aquell que era comte de Güell, i es diu Joan Antoni Güell i Lòpez.

—Però, no s'havia passat a l'Esquerra?

—Que l'hi veieu?

—No.

—I doncs? Doncs en Güell, que no hi és mai només quan s'ha de nomenar secretari o de votar un condol, està disposat a no deixar passar el pla d'en Puig i Ferrater, ai, en Puig i Alfonso, dic, sí, ja dic bé, perquè ell en té un. Diu que el més interessant del món és la beneficència. Per això a ell no li fa res que el món s'ensorri perquè així el podrà socórrer.

—I aquell del recó?

—Ui aquell! ¿Veieu en Bausili que sempre parla de milions? Doncs els milions són d'ell. Ell és en Martí Casals i Galceran. Tothom el coneix, és clar, però ell no coneix a ningú perquè no ho necessita i perquè és tan curt de vista que encara no ha vist perquè en Maynés el va internar a l'establiment.

—Mare de Déu, i amb quin silenci mengen!

—Veniu, veniu, que ara veureu cosa bona.

ELS AMBIDEXTRES

Anàrem davant d'una porta. Mare de Déu, quin soroll de barres mastegant! Essent menys en feien més que tots els altres plegats! Un infermer ens obrí la porta i entràrem. A la taula hi havia dues presidències que es miraven iradament. Tots els comensals usaven indistintament, ara la mà dreta, ara l'esquerra, o totes dues, i parlaven amb la boca plena. Però eren generosos. Nosaltres l'obrírem amb admiració i ens l'emplenaren de seguida com si es pensessin que anàvem a protestar. Se sentia molt soroll, però només en parlava un, almenys quan entràrem. Cap dels comensals no anava afaitat. Però sí, hi anaven, perquè de tant en tant passava un barber que els afaitava; però al cap de cinc minuts ja tornaven a tenir la barba. I quina barba!

—Aquell que parla — ens digué el nostre guia — és el senyor Giralt, Cassimir Giralt. Val més or que no pesa, i de pesant, n'és. Un temps fou un gran firmador de comèdies; però amb la dèria que li ha entrat ara, no li queda temps.

—I quina mania té?

—Fixeu-vos-hi una mica i ho veureu.

En efecte, dissimuladament, mentres parlava, el senyor Giralt ho falcava tot. Agafava les falques, que en tenia un munt al davant— uns taruguets de diversos tamanys, alguns notabilíssims—i ara en posava un sota el pa, perquè s'aguantés millor, ara un altre sota la carn, o sota l'ampolla del vi, o sota les quatre potes de la taula sencera!

—I d'ocupació en té! Déu n'hi doret dels

càrrecs que ocupa. I com més n'hi fan més en va ocupant. No li ve d'un.

Aquell altre — seguí dient el nostre acompanyant — aquell de l'altre cap de taula, de cap rodó i pelat, que mira rient al senyor Giralt, el mira rient perquè li ha pres el càrrec més important. És el senyor Ulled (Jesús), que torna a ocupar el lloc de cap de minoria. El *speaker* però, continua essent el senyor Giralt. Un i altre vigilen molt bé als periodistes dels diaris amics, i si llurs discursos no surten prou bonics, els repòrters se la carreguen. Quan és qüestió de càrrecs s'ha de tenir en compte que es tracta d'una dignitat i cal que hi hagi sempre uns que l'exerceixin i uns altres que se la carreguin. El senyor Ulled és aragonès i a ell doneu-li comentaris: el posen alegre; no hi pot fer més.

El de més enllà, que sembla un tros de morro en remull — morro de bacallà, vol callar — és el famós bacallaner Heredia, de la famosa casa Heredia Limited. És un home que dóna to i que sap moure's amb desimboltura el mateix en un cabaret que en un altre cabaret.

Veuen aquell altre que menja mig adormit? No crideu, que el despertarieu. Li agraden molt els Pelotaris. I els tiroleses; i s'enfada amb el senyor Giralt perqué, és clar, com que li falca totes les taules, no les pot fer ballar, perquè, sap? és espiritista!

Al costat n'hi seu un de tot grisot. És el senyor Grisó que era funcionari municipal i en saber que potser un dia no el podrien pagar, va dir: «Veuràs, entre ésser dels que no poden pagar o dels que no poden cobrar, prefereixo ésser dels primers! Almenys sabré de què va».

—I aquell tan esverat ?

—És el Dr. Huguet, administrador de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, i regidor, ves. Els radicals però, i els altres, són així.

—Però jo em pensava que els radicals amb això dels sants...

—Fugi home, això era abans, però des que tenen Sant Blancat i Santa Maria... encara que Santa Maria els ha fet el salt...

—Sant Blancat, dieu ?

—Sí. És aquell de coll curt i cap punxagut. És germà d'un «jabalí», però ell ha sortit domèstic. Començà la carrera de cap de policia i en ascendir, descendí i el feren cap dels «sin trabajo».

Veieu el que hi ha al seu costat ? És de la més pura tradició; comerciant de vins de Sans. Organitza tots els balls de carrer de la barriada i mai no té un no quan es tracta de ballarugues. No en coneixen d'altre, a Sans, s'entén: és en Pere Salvat.

I al seu costat — seguí perorant el senyor Terrades — n'hi seu un altre encara de més tradició: el senyor Joan Domènech, cafeter de la Barceloneta, regidor per escalafó. Abans era regidor radical pel districte el senyor Blanquer, cafeter també, però més cap a mar. Ara els càrrecs pugen terra endins i ho és el senyor Domènech. Diuen que el de més amunt ja es prepara.

—¿I aquell tot sol, que seu en una taula a part — una taula que no trontolla pas, a fe, ben falcada, però que no es veuen enlloc les falques — que estira els bons plats i sembla que no en vol? Amb quina finor menja! Sembla que no hi toqui i, com devora, fills meus! Es veu ben bé que és de bona família i no pas un barroer com el senyor Giralt.

—Es en Santamaria, aquell de qui ja els havia parlat. Ara volen veure si el fan seure a la taula general perqué els ensenyi de modos. Anem, anem als altres refectoris, que es fa tard.

Tornàrem a passar pel menjador dels de la mà esquerra, amb el qual el dels ambidextres es comunicava per poder fer-se obsequis que un recader passava dels uns als altres, i per una porteta entràrem a un reservat que comunicava amb una ampla porta amb els de la mà esquerra. En diuen el reservat dels llepafils.

ELS LLEPAFILS

Una taula per tres, però només n'hi seia un; un altre lloc era desocupat, però les menges en desapareixien misteriosament. Un tercer comensal s'acostava a la taula, s'asseia i en veure el lloc desocupat s'entristia, s'aixecava, se n'anava, tornava i repetia la mateixa maniobra indefinidament. Era evident que es tractava d'un cas greu.

—Qui són ? — preguntàrem en veu baixa.

—Ells diuen que són socialistes. Aquest que seu i menja amb visible esforç és en Duran i Guàrdia. Mol modoset. Viu a Collblanc

i es desfà en compliments amb el xofer: «Pugi vostè primer». «No, gràcies, vostè que és regidor». «De cap de les maneres, no faltava més». Està molt trist de veure's sol i per això sempre que pot, que és sempre, fa colla amb els de la mà esquerra.

—I aquell que no hi és? Ens sembla que l'hem vist en algun altre lloc.

—Aquell és en Campalans. És clar, que l'heu vist! Abans havia guanyat molts diners fent l'anunci del Cerebrino Mandri, però després s'establí pel seu compte. Col·leccionista d'armilles. També, però, li agraden els càrrecs. Un admirador sincer del diputat Bordes de la Cuesta, i ell també diputat i conseller de la Generalitat, almenys. Es dedica a estones perdudes, a tapar goteres amb bicicleta, tot fent Meg, Meg... Es murmura si és enginyer, però són males llengues. Ha deixat el lloc de la presidència de Foment a en Duran i ja s'hi coneix, ja. En Duran s'esvera només de pensar que s'ha de posar un *bordillo*. Per això anem tan mal fomentats. En Campalans, allò era un fomentador; un *bordillo?* Per ell no n'hi hauria hagut cap de *bordillo*. Tot haurien estat muralles de la Xina.

—I aquell que no gosa?

—Aquell és de la més alta prosàpia empordanesa. És un Xirau Palau.

—Un Xirau Palau! Però què em diu ara! Un Xirau Palau!

—Un Xirau Palau, tal com sona.

—I que sona bé! I quin Xirau Palau és?

Un, sé que és un, però no sé quin: n'hi ha tants! Potser és un de repetit. Ell ja voldria seure, però com que no hi ha en Campalans li fa *frente* i com que és filòsof, doncs es passa l'estona filosofant.

—I res més?

—I ara, què s'ha pensat? Ell és aquí per equivocació. Va ésser víctima d'un error electoral. Es pensava que els de l'esquerra eren els de la dreta.

LES MINORIES OPRIMIDES

—Vinguin, vinguin,— ens digué el senyor Terrades — que ara veuran els darrers. Són pocs i mal avinguts perquè cada un té la seva solució del moviment continu.

Entràrem a una saleta petita i mal il·luminada. N'hi havia tres i tots tres cridaven. L'un deia que hi havia poca llum i que la volia blanca; l'altre també em volia més, però la necessitava vermella. El tercer deia que vermelleta ja li anava bé, però que tanmateix n'hi havia massa i no el deixava treballar.

—Qui són aquests energúmens?

—El primer, aquell gras i ros i blanc és el senyor Solà Cañizares. Havia tingut una casa de dispeses de revolucions, però es pensava que quan aquestes es casarien es recordarien dels bons tractes que els havia fet, i ara resulta que l'han oblidat i ha hagut de plegar el negoci.

L'altre, aquell bru, és en Velilla. És, com li diré? una mena de gos de l'hortolà; ni menja les peres ni les deixa menjar. Però és distret com una mala cosa i, tot i no deixar-les menjar se les hi mengen als nassos.

—Que és curt de vista?

—Al contrari, per massa llarg es perd; es pensa que les coses són més complicades del que són, quan, al contrari, són tan senzilles.

—I el tercer?

—És del més senzill que hi ha. Ha descobert una gran veritat i és que si seguiu el corrent de l'aigua, l'aigua seguirà el vostre mateix camí i, per beure, només us haureu d'ajupir sense necessitat d'instal·lar bombes i altres artefactes perillosos. Aquest ara va sol, però sembla que aviat el cridaran altre cop al menjador dels ambidextres per ensenyar-los de comportar-se en societat. Molt modest. El primer cop que vingué a la casa anava amb gorra perquè tenia la mania que era obrer.

En aquell moment sonà un timbre estrident i començaren d'obrir-se i tancar-se portes i sentir-se picaments de mans i una veu nasal que deia:

—*¡Niños, niños, al salón!*

Se sentí un gran moviment de vaixella i dringar de coberts; els comensals s'aixecaven precipitadament; els tovallons queien a terra. Corredisses pels passadissos. Quan els refectoris restaren buits veiérem que no hi havia quedat cap cobert.

—Cada dia els canvien — observà el senyor Terrades —. Anem, anem — afegí — que no hi seríem a temps.

EL SALÓ

No era ben bé el saló el que s'hauria pogut pensar per les paraules del director de l'establiment. Es tractava més aviat d'un terreny de joc o sala d'experimentació amb tribunes per al públic disposades de manera que oferissin tota mena de seguretats contra possibles vel·leïtats dels interessos de la casa. Absolutament inassequibles per aquests, permetien de veure tot el que passava a baix. Es diu si el model fou pres de les rases dels óssos de Berna.

En tota seguretat poguérem, doncs, observar el que passava i, com que ja coneixíem el personal, el senyor Terrades, que ja ho tenia tot vist, s'acomiadà amablement de nosaltres, ens donà unes estampetes de la seva Primera Comunió i se n'anà a repartir-ne a la casa del davant que, digué, les necessiten com el pa que mengen.

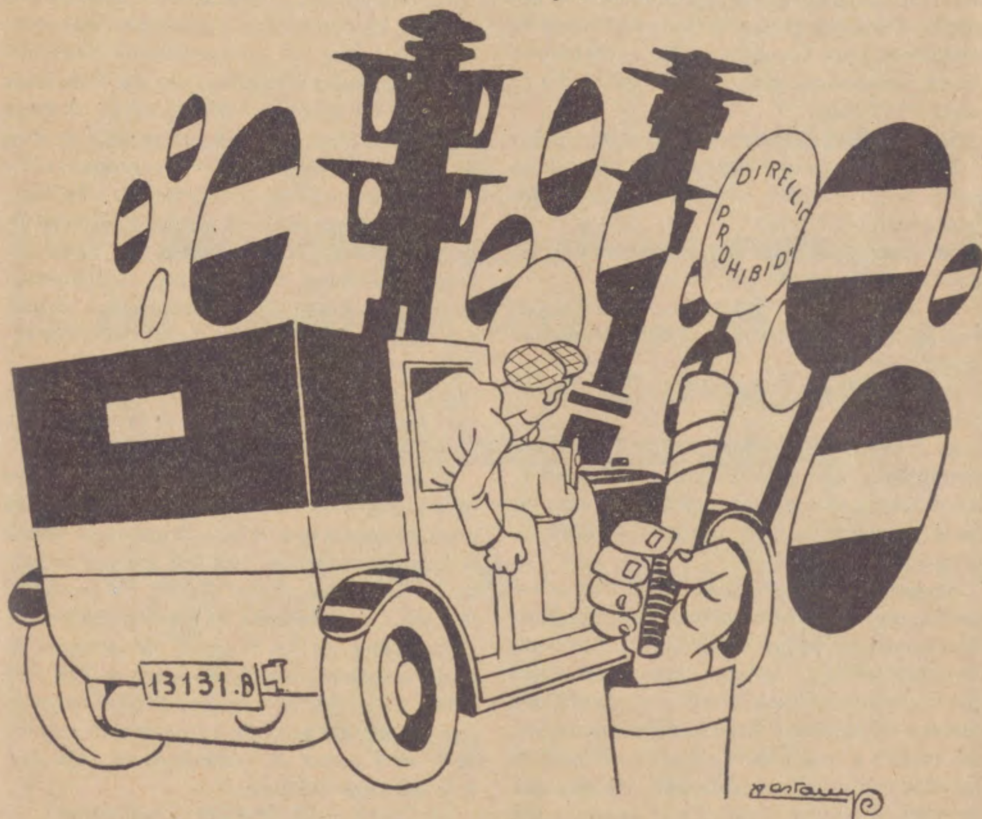
Amb un gran tumulte entraren els pensionistes al saló i tot seguit el senyor Casanoves anava a seure al lloc de la presidència quan de sota la taula en sortí el Dr. Aiguader i li va treure un pam de llengua al mateix temps que amb la mà dreta li ensenyava un bastó amb borles i amb l'esquerra tocava una campaneta.

El Sr. Casanoves li donà una mala mirada i va seure.

El director de la casa, Sr. Pi i Sunyer, de la casa Pi i Sunyer Il·limited, començà de llegir el programa i a cada número sortia un dels reclosos i executava la dansa típica de la seva afecció. Mirarem de donar una lleugera idea de l'escena que es desenrotllà als nostres ulls, a les nostres orelles i al nostre nas:

DR. AIGUADER *(en veu baixa al Sr. Pi i Sunyer)*. — Ja han tocat les sis?

SR. PI I SUNYER. — Sí senyor, ja són les vuit un quart de nou.

El somni del taxista, provocat pel senyor Vachier.

Dr. Aiguader. — Ui, que és tard! Hem de començar. I una altra vegada digui sí, senyor Alcalde; que jo sóc l'Alcalde.

Sr. Pi i Sunyer. — Ah!

Dr. Aiguader *(tocant la campaneta)*. — Ninc! Ninc! S'obre la sessió. Descansin de gust *(s'adorm)*.

Sr. Casanoves. — Ara que jo sóc l'Alcalde, podríem fer una mica de revolució. Tinc una guillotina...!

Sr. Sagarra. — ¿Ja sap el Sr. Casanoves el que és una revolució? Ja ha vist si els reglaments ho permeten? Perquè després ens podem trobar a mitja revolució que els reglaments no ho permetin i, què fem aleshores?

Sr. Casanoves. — Els reglaments els farem nosaltres.

Sr. Sagarra. — Això és antirreglamentari i nosaltres votarem en contra.

Sr. Giralt. — Nosaltres votarem amb la majoria. La majoria ens tindrà sempre al seu costat. I ara que hi penso, tinc un projecte de concurs que, tot i essent per una exclusiva no és cap monopoli, que... *(es fa un petó a la punta dels dits)*.

Sr. Vachier. — Demano la paraula.

Sr. Casanoves. — Prego als regidors de la majoria que esperin, per parlar, que les galledes estiguin a punt.

Sr. Pellicena. — El Sr. Casanoves no s'ha fixat que ja fa estona que ho estan.

Sr. Vachier. — Doncs si ho estan jo vull ficar-hi els peus *(els hi fica sense demanar permís)*.

Sr. Casanoves. — Una altra vegada demaneu permís.

Sr. Vachier. — ¡Si que esteu carregat de romansos! Més valdria que acordéssim el color únic per als funcionaris de la casa. Jo no sé perquè no han de portar tots corbata groga.

Sr. Giralt. — Jo prego als regidors que em prestin un moment d'atenció per unes poquíssimes paraules *(són les 9 de la nit)*. Es tracta de la conveniència d'evitar l'espectacle africà que representa el pas dels enterraments pels carrers de la ciutat. Això ja no es veu enlloc del món i a casa nostra s'ha d'evitar perquè és un exemple deplorable pels visistes que turisten la nostra ciutat i una amenaça per la salut pública. Està bé que els sentiments piadosos de les famílies els faci acompanyar el cadàver del seu difunt al cementiri; però la nostra minoria creu que amb el procés de laïcització de la república aquests costums bàrbars i cruels han de desaparèixer. Els difunts, a més, són dipòsits de microbis que, encara que no es vegin van caient del taüt i infectant la ciutat. Em direu que la comitiva que acompanya el fèretre els trepitja i els aixafa, però jo us diré, ciutadans, que són molts, molts, els microbis que s'escapen i esdevenen un perill per als transeünts. ¿Què fer, aleshores, davant de la pietat filial dels orfes que volen enterrar els seus pares, de la vídua que vol enterrar el seu difunt, del pare que vol enterrar el seu fillet? Ah, senyors regidors. La ciutat, els interessos de la ciutat, per parlar amb paraula justa, són molt més importants que tot això; i és per això que jo proposo en aquesta proposició que s'emprengui d'una manera acurada, d'una manera definitiva, en condicions higièniques, en condicions de comoditat, en condicions de salubritat, el transport dels difunts en viu. D'aquesta manera, els microbis, les bactèries, ocupats suficientment, no s'escamparien pels carrers de la ciutat en perjudici de les persones sanes.

Jo ja sé que és molt dolorós per a la família del cadàver no poder assistir als seus últims moments; però si el bé de la ciutat ho exigeix, podríem trobar-hi una compensació en la constitució d'una companyia a la qual concediríem, per concurs, la fabricació de difunts artificials que, sense cap perill per la salubritat ciutadana podrien ésser enterrats amb tota pompa. *(És la una de la matinada)*.

Dr. Aiguader. — R... r... r...

Sr. Bausili. — En el discurs que he repartit als regidors demostro com els milions d'enterraments que hi ha a la ciutat no poden fer remuneradora la indústria que ens proposa el Sr. Giralt. En el discurs dic *(recita el discurs i, mentrestant, es treu de l'infern de l'americana un joc complet de zeros a la dreta — naturalment —, els carteja ben cartejats, els estira com un bondoneon i no n'hi cau ni un; els plega, els tira enlaire, els recull, se'ls passa per sota la cama, se'ls fica a la butxaca i saluda)*.

Sr. Grisó. - Els jesuïtes ja han sopat!

Dr. Aiguader. — Sóc l'Alcalde! *(Rumors)*.

Sr. Casanoves. — Bé, es vota o no es vota?

Sr. Solá. — Què fem, Velilla?

Dr. Aiguader, *(somniant)*.– Sóc l'Alcalde! *(Més rumors)*.

Sr. Velilla.—El que tu vulguis. Si tu votes a favor, jo en contra, ja ho saps, i a la recíproca.

Sr. Casanoves. — Votació nominal!

Sr. Vachier. — Que tants pebrots! Votem d'una vegada!

Sr. Giralt. — Un moment! Aquesta taula balla! No ho havíeu vist? *(s'aixeca, agafa un tros de fusta d'un paquet que porta sempre i la falca)*.

Sr. Jové. — Jo també vull falcar-la, què dimoni! *(ho fa)*.

Sr. Sánchez, *(buscant com un desesperat)*. —On dimoni serà l'aixeta? Jo no voto si no em paguen un vestit!

Sr. Vachier. — De color únic!

Sr. Cabré. — Quina quera!

Sr. Ventalló. — ¿I el to, senyor Cabré, i el to?

Dr. Aiguader, *(un badall d'admiració)*. — Aaah! Quina hora és? Bufa, que és tard! Votem? Votem.

Radicals—Votem, votem tots a favor.
Votem, votem, que és el millor.

L'Esquerra—Votem, votem, que és el millor.
Si hi ha tarugo o no n'hi ha
en Casanovas ho dirà.

Sr. Sagarra—Tots anem junts.
Res no s'hi pot.

Sr. Pellicena—En contra, el vot
farem constar.

Sr. Vachier—Renoi quins punts!

Sr. Pi i Sunyer, *(després de comptar)*. —
Són trenta a cinc.

Dr. Aiguader—Catrinc! Catrinc!

LES ELECCIONS EN 1931

LES ELECCIONS EN 1932

Monuments que manca erigir a la nostra ciutat

Cal fer la revolució monumental. — Fem-la? — La Junta revolucionària de monuments. — Els interessats es paguen el monument. — El senyor Aiguader vol un «grupo». — El seny. — El nostre exemple és exemplar.

—Ens trobem en ple període revolucionari. Encara, sí, senyor. Un període revolucionari (que Déu mantingui i conservi als que se'n gaudeixen) únic al món. El poble, conscient del seu deure, el respecta. Nosaltres, també. ¿Però és just que, per no interrompre el curs d'aquest plàcid i suculent període revolucionari, nosaltres no puguem fer sentir la nostra veu revolucionària, sí!, però mantenidora del prestigi artístic de la nostra ciutat? No! Catalans, ciutadans, homes lliures, éssers de carn i ossos que circuleu amb «hongo» i espardenyes, homes que heu contribuït a fer la revolució, ajudeu-nos a enderrocar aquests monuments, que són vestigis d'un règim caigut, i ajudeu-nos a aixecar-ne de nous! No vulgueu permetre més temps que a la plaça de Catalunya hi hagi una estàtua que va a dalt de cavall, mentre nosaltres anem a peu, i que una família de bronze tingui un bou carregat de fruita, mentre hi ha gent que es mor de gana! Cal fer la revolució escultòrica!... Fem-la?

I el poble va respondre:

—Sííííí!

***

Al «Círcol Artístic i Revolucionari Germinal», creat per uns dissidents del «Círcol de Sant Lluc», s'havia celebrat una conferència, i un orador picapedrer d'ofici, havia pronunciat les paraules que acabem de transcriure. L'entusiasme de l'auditori havia superat els càlculs dels més optimistes. L'orador havia baixat de l'estrada en mig de les ovacions frenètiques dels oients. El poble acabava de manifestar-se una vegada més.

Quan el poble hagué desfilat, nosaltres creguérem oportú canviar unes paraules amb l'orador i el president del «Círcol Artístic i Revolucionari Germinal».

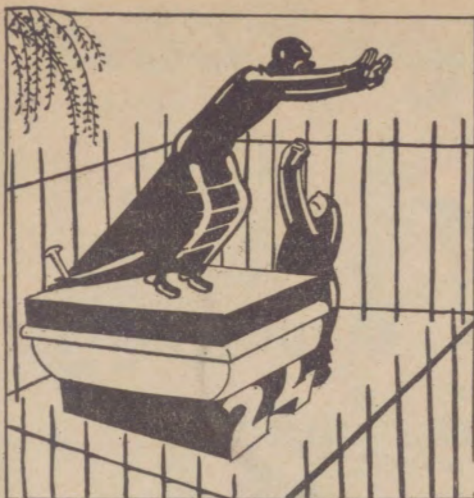
—Som periodistes—vàrem dir-li.

—De quins?—ens demanaren tots dos alhora—, ¿dels que mantenen el caliu o dels reaccionaris?

—Dels que no suportaríem que a un pistoler se li donés mals tractes a la presó.

—*Hermanos*!—exclamà el president.

Parlàrem una hora, dues, tres, no ho recordem. El temps, parlant de temes artístics,

Monument als Jesuïtes

transcorregué volant. Quan ells caragolaven en renec, nosaltres el superàvem. De tant en tant consultàvem el Santoral. No vàrem respectar els màrtirs ni els morts en olor de santedat. Però a l'acabament de la conversa havíem pres acords importants.

Calia fer un enquesta? Que el poble digués quins monuments calia erigir. Que el poble votés els ídols que volia esculturats. Que el poble manifestés lliurement quins eren els homes o el símbols que volia en pedra picada.

Posseïdors de la confiança dels dirigents del «Círcol Artístic i Revolucionari Germinal», fórem nomenats organitzadors i realitzadors de la votació. El Be Negre, l'únic periòdic seriós i equànim de Barcelona, era l'encarregat de dur a terme un plebiscit d'aquesta importància. Les gestions portades a cap pel senyor Sunyol i Ciutadania perquè el setmanari encarregat d'efectuar el plebiscit fos *La Rambla*, fracassaren lamentablement.

*
* *

Durant quaranta dies i quaranta nits (aproximadament els que va durar el diluvi universal), a la nostra redacció han plogut cartes i més cartes. Mil, deu mil, cent mil, un milió... Gairebé en nombre superior als vots que va treure l'Esquerra ajudada pels socialistes en les passades eleccions. Les cartes o vots, ajustant-se a les bases del plebiscit, contenien un sol nom. El nom de l'home o el símbol que, segons el votant, mereixia la seva reproducció en pedra o en bronze i l'erecció en un indret de la ciutat.

L'escrutini ha estat una cosa laboriosa, lenta, feixuga i aplanadora, com la tasca personal d'en Millàs Raurell en la confecció de l'Estatut. Hi ha hagut dies que hem treballat vint-i-quatre hores, amb un llonguet i una arengada per tot aliment, com un Trabal en temps d'eleccions o un ballador de l'Olympia en dia de campionat.

La nostra naturalesa robusta, però, ens ha permès de reeixir en la tasca que ens hem imposat.

L'escrutini està llest.

*
* *

Els monuments que han tingut més vots són els següents:

Monument al pistoler desconegut.
Monument als jesuïtes.
Monument a Emiliano.
Monument a Lluís Companys.

Monument a l'Aiguader

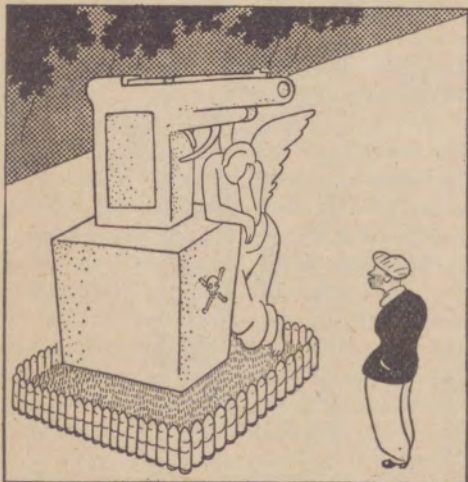
Monument a Jaume Aiguader.
Monument a Eufemio Rodríguez.
Monument a l'escultor Blay.
Monument a Josep A. (ah!) Trabal.
Monument a Pociello Forradellas.
Monument a Vidal Rossell.
Monument als Xiraus Palaus.

*
* *

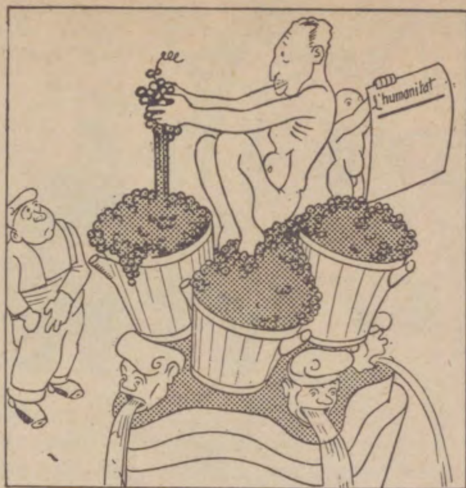
Per a l'execució i emplaçament d'aquests monuments són necessaris uns cabals que nosaltres no posseïm. Hem fet arqueig i hem comprovat que venent tres corredors d'anuncis verges que tenim per al nostre ús particular, no podíem erigir ni un trist mausoleu de canyes i cordills al nostre ídol Pociello i Forradellas.

Què havíem de fer? ¿Organitzar una subscripció? No. Un campionat de ball? Menys. Un míting de caràcter benèfic? Tampoc. El més pràctic era reclamar l'auxili dels interessats o sigui dels prohoms monumentables, i sollicitar que es brindessin a pagar el monument de la seva butxaca. Ho hem fet i les nostres gestions s'han vist coronades (gorrafrigiades) per l'èxit més falaguer.

Els pistolers cedeixen l'import de tres estancs i s'han ofert a assaltar un banc per tal que llur monument pugui tenir la importància que mereix.

Monument al Pistoler Desconegut

Monument a en Companys

Els jesuïtes ens han donat un xec de tres milions de pessetes, posant-nos com a única condició que l'escultor fos en Llimona.

L'Emiliano s'ha ofert a pagar la meitat, i ens ha promès que la resta de les despeses anirien a càrrec del senyor March.

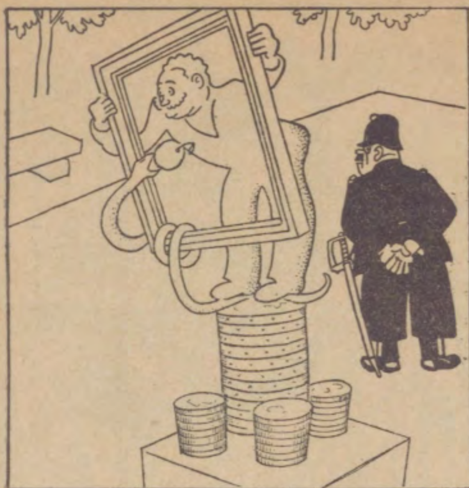
En Companys ha fet una crida als rabassaires des de *La Humanitat*, i una vegada els ha tingut allocucionats, els ha augmentat la quota. Aquest augment de quota és el que destina a l'execució del monument.

L'alcalde senyor Aiguader s'ha ofert a renunciar a un dels sous, però ens ha pregat que abans de realitzar el projecte del monument li consultéssim. Vol un «grupo». La seva senyora també hi vol ésser.

L'Eufemio Rodríguez ens ha promès que procuraria interessar uns quants propietaris afectats i que per mica que l'ajudessin els soferts repòrters tot aniria com una seda.

L'escultor Blay s'ha limitat a posar a la nostra disposició tots els materials que li sobrin del monument a Pi i Margall.

En Josep A. (ah!) Trabal ha emprès una «tournée» de mil conferències a tres pessetes cada una—que fan un total de 3.000 pessetes. Li farem un monument senzillet. Havíem pensat reproduir-lo de mig cos en avall, per a protestar de la plaga de bustos i de capets de marbre. Hem d'aprofitar el període revolucionari.

Monument a l'Emilianu

El nostre ídol, Pociello i Forradellas, ha reunit el partit i ha obligat els socis a posar un tant cada un. El nostre ídol hi ha posat un duro, i el conserge dos rals. Amb vint-i-dos rals pensem erigir-li una figura de guix policromada amb sentides dedicatòries.

En Vidal Rossell ha dit que la U. G. T. subvencionaria totes les despeses amb la condició que el monument fos instal·lat al mig de la plaça de Sant Jaume, perquè cada vegada que el senyor Jover anés de l'Ajuntament a la Generalitat o viceversa, se'l trobés als nassos i un dia s'hi esportellés el cap.

Els Xiraus Palaus són els únics que han dit que no podien, perquè amb el règim actual hi perdien diners.

*
* *

El senyor Liberto Gutiérrez, president del «Círcol Artístic i Revolucionari Germinal», en assabentar-se del resultat, s'ha afectat molt. Ha estat endebades que volguéssim aconsolar-lo. Plorava a bots i barrals i feia uns udols que trencaven el cor.

—¿Y el monumento a Federico Urales, anarquista bien y presidente del Sindicato de intelectuales? ¿Y el monumento a Samblancat? ¿Y el monumento a Sediles? ¿Y el monumento a Pestaña?

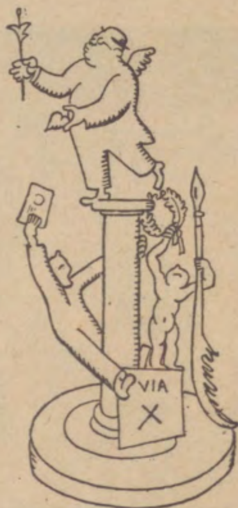
Nosaltres no sabem què dir-li. El poble és així. Molt comunista, molt anarquista, molt d'idees avançades, però a l'hora de votar, el seny el traeix.

No ens estranyaria que de resultes d'això el «Círcol Artístic i Revolucionari Germinal» es dissolgués, i en el seu lloc sorgís el «Sindicat únic de Monuments».

*
* *

Els que fins ara ens tiraven en cara que nosaltres no havíem contribuït a fer la revolució, ja no ens ho podran dir més. Campanyes com aquesta són les que haurien de fer els nostres diaris, i no perdre el temps comentant afers com el de Mr. Bloch i Mme. Hanau, reunions de la Generalitat, sessions de l'Ajuntament i altres coses que no tenen cap importància. No és criticant els homes que es gaudeixen de la República, com es consolida un règim, sinó aixecant-los monuments.

Si tothom fes com nosaltres, el país seria una bassa d'oli i no hi hauria descontents.

Monument a Eufemio Rodríguez

JUDICI DE L'ANY

Nosaltres, els que fem EL BE NEGRE, som, mal ens està el dir-ho, més vius que la tinya. De manera que això de fer el judici de l'any, que per altres representa qui sap què, per nosaltres és un joc de criatures. I l'interessant del cas, és, sobretot, una altra cosa: que les previsions que anem a revelar per a l'any 1932 són rigorosament exactes. Per alguna cosa fem el periòdic més ben informat de Barcelona.

Preparin-se, doncs, a llegir l'esdevenidor amb la mateixa fe amb què llegeixen els telegrames de «La Vanguardia». Perquè sense fe no es pot fer res de gran i de sòlid. I si en algun cas els esdeveniments de l'any 1932 no corresponguessin al que nosaltres anunciem, podeu estar convençuts que els que s'hauran equivocat seran els esdeveniments, no nosaltres.

Pronòstics polítics

L'any 1932 serà d'una prosperitat formidable per als partits polítics: l'Esquerra creixerà tant que arribarà a la «Lliga» i la «Lliga» veurà créixer tant el nombre de la gent de seny que invadirà l'Esquerra.

Cada polític de l'Esquerra multiplicarà per set la xifra representativa dels càrrecs que agavella: la rabassa morta del Sr. Companys serà la gran revelació; morta i tot, subministrarà trenta mil durets rodons als màrtirs de la llibertat del camp Srs. Companys i Aragay.

A més, per art d'encantament, una nit s'apareixerà un Angel (que no serà ni Pestanya ni Samblancat) a l'espona del llit del cap dels rabassaires; aquest Angel portarà un Blocknotes i apuntarà encàrrecs per al cel; Companys demanarà al Senyor que li ensenyin sense estudiar, el francès; l'endemà matí a el parlarà, i, encara, els prodigis no s'aturaran aquí; només de posar-li la mà a l'espatlla l'Aragay aprendrà de parlar un català correcte i sense renecs.

En Lluhí, perdrà aquella humilitat, que tanta nosa li fa per anar endavant en la seva carrera política.

Quant als altres, els lluïrà el pèl, sobretot el Germà Ventura.

La host radical, amb l'enderroc de la paret que dividia els dos cementiris, duplicarà la quantitat dels seus vots. En Giralt, afegirà alguns mobles més al seu «Olimpo del Oro» (que és el nom d'una torre que s'està fent a St. Celoni) i l'Ulled, picarà l'íd. d'alegria i fraternitat laica.

La Lliga, representada pels «nostres amics» Srs. Ventosa i Calvell i Cambó i Batlle, continuarà l'exhibició de panorames tètrics a les planes de «La Veu». La quantitat de suïcidis

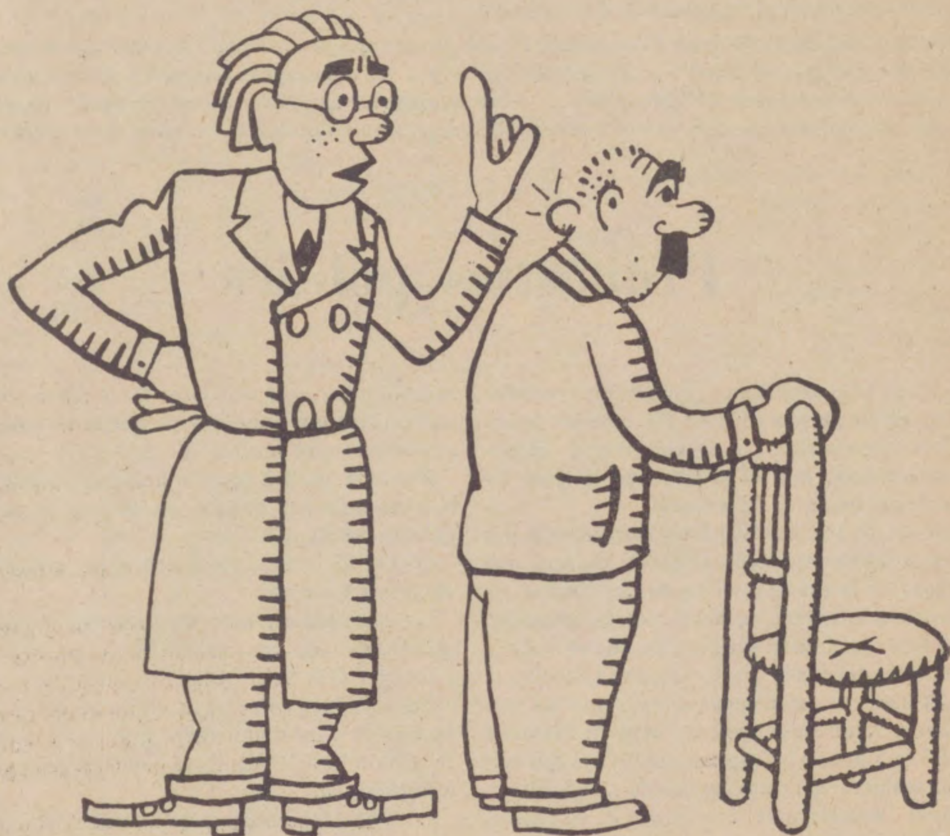
provocats per la lectura d'aquests horrors tant ben documentats serà superior a la dels causats pel «Werther». Aquest èxit, però, tindrà els seus inconvenients: tots els difunts ingressaran al partit radical.

Acció Catalana farà molt bonic: cada dia «La Publi» s'emprendrà més campanyes polítiques, les quals, naturalment, el partit ignorarà, desconeixerà, no avalarà, ni sostindrà, ni res que se li assembli. Quan vindran unes eleccions, sempre tindrà la sort que li caigui algun vot de la dreta o l'esquerra.

Això li permetrà de fer sortir diputat un cop més el seu líder. «Lieder ohne worthe» (cançons sense paraules) que diuen els alemanys. El senyor Nicolau d'Olwer, farà unes declaracions, dient que la cosa del món que li fa més fàstic és, després d'ésser ministre, ésser diputat; l'endemà mateix el faran ministre.

En Pociello Forradellas (Ramon) i el seu P. O. R. C. trobaran un tal Sanmartí que els ajudarà a treure un regidor, que serà el senyor Ramon. La gestió del senyor Ramon serà tant ensopegada que s'esborrarà la mala fama dels senyors Ramons que enganyen les criades i tot el món.

Heus aquí tot el que veurem en política l'any 1932, i, a més, el Dr. Aiguadé seguirà d'alcalde i el seu germà Artemi, amb la seva força hercúlia, l'ajudarà a tenir ben engrapada la vara de la Ciutat.

—No és pas greu: però no ho perdi de vista. D'aquí dintre pot sortir-ne un Xirau-Palau.

Pronòstics teatrals

En l'any 1932, com en els anys anteriors i els posteriors, continuarà la crisi del teatre. El teatre estarà en crisi perquè és la seva forma natural de viure, així com el peix està a l'aigua i en Paco Madrid al govern civil.

Al set de gener, el senyor Canals donarà per acabada la temporada de comèdia catalana al Novetats. Passarà a ocupar aquest teatre la companyia de sarsuela d'en Lluís Calvo, la qual estrenarà, si pot, una obra d'en Vives i d'en Sagarra i, si no pot, faran el que es presenti.

Aquesta ocasió privilegiada serà aprofitada degudament pels amants del teatre català, els quals posaran el crit al cel. Semblarà, per uns dies, que el teatre català interessa de debò a algú. Però com que els que els interessa no hi van perquè el troben dolent, i els altres no hi van perquè no els interessa, resultarà que el senyor Canals tindrà tota la raó.

* * *

Les coses interessants no vindran, de fet, fins a la inauguració de la temporada 1932-33.

Al Romea engegaran amb un drama d'en Sagarra, en vers. que passarà cap a meitats del segle XVIII, en una masia del Vallès.

Al Novetats — que tornaran a fer català — inauguraran amb un drama d'en Sagarra, en vers, que passarà cap a començaments del segle XIX, en una rectoria de Collsacabra.

A l'Espanyol, com en els anys anteriors, no faran teatre pròpiament dit. Desenterraran, però, un espectacle ben acreditat: *las pulgas trapezoides.*

Las novetats no s'acabaran pas aquí: en Sagarra estrenarà quatre drames més, en vers, les accions dels quals passaran, respectivament, als segles XVI, XVII, XVIII, i XIX.

Carles Soldevila farà una comèdia en la que els personatges prendran te al primer acte, «Marie Brizard» al segon i «Aromes del Monserrat» al tercer. Per deixar-los entrar en escena s'exigirà el vestit de nit, llevat del segon acte, en el qual jugaran al tennis. Tot plegat, durarà vint-i-set minuts llargs.

Millàs-Raurell presentarà un drama en él qual sortirà un sol personatge i per tal de no fatigar els dos espectadors que aniran a admirar l'obra, tota l'acció, seguint les modernissimes formes d'aquest jove autor, es desenrotllarà durant els entreactes.

Pous i Pagès no estrenarà res perquè prou feina tindrà a renegar com un moro durant les obres dels seus estimats companys.

Pompeu Crehuet es dedicarà a reparar les seves forces i a entrenar-se per començar a passar com un autor incomprès.

Avelí Artís, en canvi, es queixarà d'ésser massa comprès.

Ignasi Iglésies no estrenarà cap drama perquè ja farà quatre anys que serà mort.

Gastó A. (ah!) Mantua, que ja haurà après a fer pals i ganxos, farà 200 representacions d'un sainet inspirat en la vida pintoresca i gairebé autobiogràfica dels escorxadors clandestins d'ases.

Alfons Roure dubtarà entre tirar la carteta o prosseguir la seva gloriosa carrera teatral. Finalment, però, no es decidirà per cap de les dues coses: escriurà comèdies.

L'Amichatis cantarà cuplets a la terrassa del cafè Espanyol.

Josep Maria Planes escriurà mitja comèdia, l'argument de la qual es molt capaç de no ésser copiat d'enlloc.

Màrius Gifreda estrenarà un acte molt original: els espectadors seran a l'escenari i els actors treballaran a les butaques.

L'Ambrosi Carrion i l'Imprudenci Bertrana seguiran essent els autors més bons del país i, per mantenir la fama. continuaran sense estrenar res.

En Bernat i Duran descobrirà amb horror que ell mateix no és res més que un plagi del seu pare i quedarà tan parat, que renunciarà per sempre més a la crítica teatral i a l'alfals integral.

Pronòstics cinematogràfics

¿Ja sabeu ...

... que a Aranjuez hi fan una Ciutat Cinematogràfica Espanyola? No? Doncs l'hi fan. Diuen que la terra que cria espàrrecs tan excel·lents no és pas més excel·lent per al cultiu dels raves.

... que Adelqui Millar, el famós director de la Paramount a Joinville s'ha comprat una faixa a la casa Madame X? No? Doncs sí. Sembla que a causa de la seva extraordinària fecunditat havia perdut la línia.

... que Amichatis prepara la filmació de «La Marieta de l'Ull Viu» parlada, cantada i ballada? No? Doncs sí. I sembla que troba grans dificultats, perquè, de moment, només li surt xiulada.

... que la Cinæs projecta l'adquisició dels locals que encara no té? No? Doncs sí. El que hi ha és que els locals no volen saber-hi res.

... que en Josep Palau, crític de *Mirador*, no pertany a la família dels Xiraus Palaus? No? Doncs sí. No hi pertany encara.

... que en Pere Ventura i Virgili i Ben Hur, el crític de *La Nau*, és el crític de *La Rambla* i de *La Humanitat?* No? Doncs sí. Ara posarà una botiga de confeccions titulada «El Bastida Cinematogràfic».

... que en Joan Brotons, crític de *La Noche* i *El Día Gráfico* fa de corredor d'anuncis? No? Doncs sí. És el seu «violí d'ingrés». Aquests literats!

... que la Joan Crawford escriu l'espanyol amb grans faltes d'ortografia i de sintaxi? No? Doncs sí. I diuen si ho fa per tenir amb Joan Brotons una semblança més que el nom de fonts.

... que la Greta Garbo porta sabates d'home? No? Doncs sí; i quan es casi portarà pantalons i tot.

... que José Mojica canta? No? Doncs sí; canta; ves qui ho diria. I no obstant, tothom s'ho pensa.

... que les cases cinematogràfiques han trobat el truc de col·locar els crítics? No? Doncs sí; l'han trobat, i que és una gran troballa. Una mena d'ou de Colom passat per aigua i tot.

... que les cases cinematogràfiques posen a la porta dels cinemes un comptador de bestiar? No? Doncs sí; és un individu que a cada espectador que entra apreta el botó d'una mena de rellotge registrador

... que això ho fan les cases perquè tenen part a la taquilla? No? Doncs sí; d'aquesta manera els cinemes, encara que semblin espanyols, són més aviat americans. Ves de quina manera tan senzilla es fan els viatges a Amèrica.

... que des de la temporada vinent ens rejovenirem tots de deu anys? No? Doncs sí, perquè començarem a tornar a veure tots els films muts que ja hauran après de parlar. Primer, naturalment, els sentirem parlats en anglès i no els entendrem. Després els tornarem a sentir parlats en espanyol i ho sentirem. Ah! però ens podrem aconsolar perquè a tots hi sortirà en Perelló de Segurola i el seu monocle, que ho fan tan bé, especialment el seu monocle, no cal dir.

... que entre els films que veurem hi haurà una novetat sensacional? No? Doncs sí. Es titularà «Nuestra Señora de París». Com que en Lon Chaney és mort, el seu paper el farà en José Mojica.

... que als cinemes, al costat del bar s'hi establirà una barberia tan bon punt els barbers tornin a aprendre d'afaitar? No? Doncs sí; així l'espectador podrà sortir al carrer sense comprometre el crèdit de la llauna que a dintre es projecti.

... que seguint aquesta política de pèl, es posarà a tots els locals el rètol que sol haver-hi als music-halls: *Reservado el derecho de admisión?* No? Doncs sí. És un luxe que es permetran les empreses per defensar la producció cinematogràfica: no es permetrà que hi entri ningú amb barba perquè en sortir la

gent es podria creure que l'ha contreta a l'interior. Avisem als joves filo-feixistes que se la deixen créixer i que van al cinema amb aquest especial propòsit, entre altres.

... que segons sembla la temporada vinent no veurem altra cosa que superproduccions? No? Doncs sí. Sembla que hi ha sobreproducció i totes les pel·lícules són tan bones que, per evitar la crisi que això podria originar, s'estan fent amb urgència estudis per fer-ne de mitjanes i de dolentes perquè així les bones siguin més bones.

... que perquè tothom pugui anar al cinema un moment o l'altre del dia es faran les sessions de cinc minuts? No? Doncs sí. D'aquesta manera, posant les entrades a cinc pessetes, és segur que es resoldrà la crisi i d'aquí uns anys amb el capital estalviat es començarà de tornar a parlar de la possibilitat de fer pel·lícules a casa nostra, cosa que, si anés tan bé com els ha anat a Amèrica, seria una sort i ens podríem riure d'aquells que sempre criden que les pel·lícules espanyoles no poden anar ni amb rodes.

—Mossèn Ramon, jo ara em dedicaré al timo de les misses.
—Jo, al de l'enterro.

Els nostres polítics i llurs mitjons

No sé qui va dir una vegada, que el Sr. Puig i Cadafalch, portava mitges, unes sòlides mitges blanques, de pagès, de l'edat romànica. Tenim entès que l'indiscret, (ens balla pel cap que era algun empleat de la seva secretaria), fou posat de peus al carrer, i el Sr. Puig i Cadafalch seguí portant les mateixes mitges de sempre, les quals les hi feia les vetlles una dida vella que tenia a casa. Car l'ex-President de la Mancomunitat es refreda amb molta de facilitat les cames.

Error del Sr. Puig i Cadafalch! Mentre un home porti ben protegit el peu (que és per on s'agafen el reuma i els panellons), es pot ben estar de mitges i calçotets amb vetes que fan riure!

Si el Sr. Puig i Cadafalch, hagués conegut els mitjons Moltfort's s'hauria estalviat dos mals: el reuma i el ridícul; perquè tot se sap, a la llarga, i els pantalons no amaguen tant les mitges con sembla.

Per altra banda, tothom sap que els èxits dels nostres polítics es deuen tots al calçat que porten, perquè, encara que no calgui pensar amb els peus, quan es fa política, si els peus pateixen, s'en ressenten les idees.

L'optimisme d'en Giralt, la seva audàcia en les lluites de la vida, de què es pensen que depenen?

Doncs, dels mitjons Moltfort's que usa fins per dormir.

La tenacitat amb què sap sostenir el seu càrrec d'alcalde el ciutadà Jaume Aiguader, és deguda a què, sentint-se ben protegit de peus, gràcies als mitjons Moltfort's, no perd mai l'aplom necessari.

Oh! Si el Sr. Cambó hagués usat els mitjons Moltfort's, no hauria pas ficat els peus, con féu, a la galleda!

Penseu que els Germans Gassol i Puig i Ferrater, els duen sempre, quan van i vénen del camp de Tarragona, i que els Xiraus-Palaus, compren camions sencers de mitjons Moltfort's.

Els mitjons Moltfort's, són, per dir-ho en un sol mot, els de tota la gent *que toca de peus a terra.*

I no precisament perquè s'esbotzin aquells mitjons, com podria fer suposar això de *tocar de peus a terra*, sinó perquè *tocar de peus a terra* és sinònim de bon sentit i, qui té bon sentit, no compra mala mercaderia, havent-n'hi de bona. No compra altres marques de mitjons; no es mou dels Moltfort's.

Pronòstics artístics

L'any que ve serà un any essencialment sobrerealista. El de dalt anirà a baix, però en canvi, el de baix no anirà a dalt perquè, en aquest cas — segons les teories relativistes d'Einstein — tornaríem a estar de la mateixa manera.

Podem anunciar des d'ara, la celebració i veredicte dels següents concursos: «L'Amèrica vista pels seus artistes»: 1er. premi a Josep M.ª Sert. «En Plandiura vist pels seus artistes»: 1er. premi a Padilla. «La Sicalipsis vista pels seus artistes»: 1er. premi a Julio Borrell. «La Maledicència vista pels seus artistes»: els premis es repartiran equitativament. «El crític vist pels seus artistes»: es declararà desert, perquè ja l'han vist venir. «L'artista vist pels seus crítics»: tampoc s'atorgarà, perquè mai l'acaben de veure tal com ell voldria i es mereix.

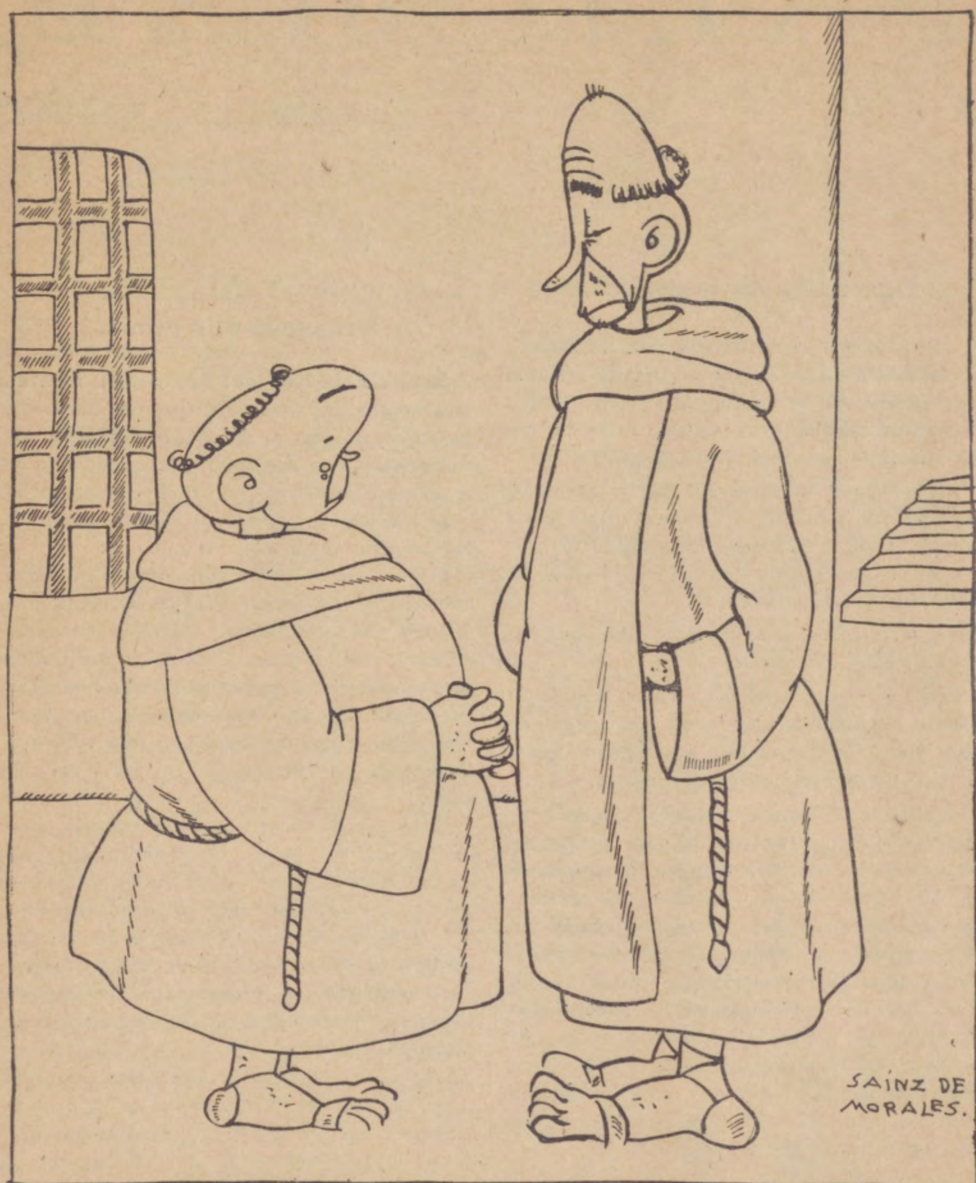
Les exposicions seran, particularment, interessants. En les teles que exposarà l'Iu Pasqual no hi haurà cap vaca (ni haca ni barraca); en les de Joan Colom, ni un trist paller ni una alegre fontada; en les de Baixeres, cap pastoret amb el flabiol ni cap marinerot amb la pipota; i en les de Julio Borrell no hi veurem cap rossa «provocativa» ni cap morena que ensenyi la lligacama. Salvador Dalí ens donarà a conèixer el repertori més primorós de la intro-sub-preconsciència, del qual destacarà l'obra: «La visió paranoica de la circumvalació del budell d'un gangster». Joan Miró, exposarà una sèrie d'interiors holandesos, els quals seran excessivament elogiats per Joan Sacs i insuficientment rebentats per Sebastià Gasch.

També podem anunciar, des d'ara, (segon dia del darrer mes de l'any primer de la segona República) la represa de les Exposicions de Primavera. Sembla que hi haurà dos Salons: el dels bombers (a) *pompiers*, i el de les feres (a) *fauves*. Aquesta pensada dels dos Salons esperem que serà molt ben rebuda per part dels artistes, i tindrà un seguit d'avantatges. Perquè donada la idiosincràsia més o menys flamejant dels *fauves*, un dia o altre s'encendrà llur arborat Saló i aleshores, naturalment, els *bombers* faran la feina. I quan el Saló dels *pompiers* presenti un aspecte tan ensopit com un quadro de l'Urgell, aleshores les feres ens obsequiaran amb una pintoresca exhibició, convenientment ensinistrades per l'expert domador Joaquim Mir.

Les novetats arquitectòniques de la següent temporada seran l'admiració de tots els turistes i d'algun que altre rabassaire. El temple de la Sagrada Família serà terminat segons el projecte elaborat pels joves arquitectes del G. A. T. C. P. A. C. (Gomes d'Alumini per a la Tensió Cinemàtica del Paraigües Artístic i Contemporani). El motiu d'aquest canvi d'estil, no és pas per simpatia a les modernes tendències arquitectòniques, sinó, més aviat per les qualitats combatives del ciment armat; material que en les actuals circumstàncies és molt apreciat en aquesta mena de construccions. És per això, que en el plec de condicions de les obres que aviat emprendrà el G. A. T... etc, hi ha una clàusula que diu: «Tot el ciment emprat, haurà d'ésser un ciment armat fins a les dents».

Una de les reformes urbanístiques més celebrada serà, sens dubte, la transformació del carrer del Bisbe en una mena de canal a la veneciana. Aleshores aquell pont regòtic serà plenament justificat; l'aigua correrà mansoia des de la plaça de la República a la plaça Nova i viceversa, les góndoles — de color únic — navegaran graciosament sota una lluna més aviat plena i que sàpiga la seva obligació d'enviar-nos una llum ben argentada. El pont regòtic, lloc inefable per a tota mena de sospirs, estarà reservat per als candidats d'Acció Catalana de les eleccions del 12 d'abril.

Durant l'any 1932 es faran els trasllats del museu de la Ciutadella i el d'art modern del Palau de Belles Arts al Palau Nacional de Montjuïc, i aprofitarem l'avinentesa per a vendre alguns raves de pintura històrica que encara conservem, i adquirir — en son lloc — les millors obres dels nostres artistes joves, que encara no han entrat al museu.

—Has vist com ens persegueixen?
—No.
—Jo tampoc.

PALL MALL

CONSELLS, RECEPTES, P
COSES INÚTILS PER P

Per treure les taques d'oli

El principal inconvenient de les taques d'oli és que es veuen. Si les taques d'oli no es veiessin, no hi hauria cap inconvenient a conservar-les. Però es veuen, i si són en un vestit nou arriben a fer lleig.

El principal inconvenient per a treure-les és que fan un rotllo que queda d'un color diferent; és a dir, que s'escampen; el centre de la taca queda sense oli, el qual es va acumulant a la perifèria.

Hi ha diverses maneres de treure aquestes taques, que explicarem.

Una d'elles consisteix a anar traient la taca de manera que el cercle sigui cada cop més gran. Quan serà més gran que el vestit aquest passarà pel cercle i quedarà net.

L'altre procediment evita tot cercle i es basa en la propietat que té l'oli de formar sabó amb la potassa càustica. Si es tractés la taca amb potassa càustica, és evident que es formaria sabó allà on hi hagués oli, però on no n'hi hagués, la potassa cremaria el teixit i seria pitjor el remei que el mal. Per això es recomana un altre procediment: es procedeix primer a submergir la peça de roba en un dipòsit d'oli, i un cop escorreguda tractar-la amb la potassa càustica. La sabonera que en resulta es pot aprofitar per a afaitar-se.

CUINA POPULAR

Arengada a la gitana

Heus ací un plat bo i fi, senzill i nutritiu, tota la gràcia del qual està en la preparació més que no pas en els ingredients i en els comensals, com succeeix, per exemple, amb la llagosta cardinal.

Es necessita, només, una certa habilitat. Es prepara de la següent manera:

Pispeu deu cèntims (això hi ha diverses maneres de fer-ho; de vegades trobareu una criatura que els porta; d'altres us caldrà prendre tot un portamonedes), i aneu a la bacallaneria de la cantonada, on us vendran l'arengada. Si sou prou gourmet, us aconsellem de pispar també l'arengada. Té més fumet (el buquet només es troba en els vins).

Un cop en el vostre poder l'exquisit peix, tenint compte de no embrutar-lo amb les mans, anireu a casa d'un fuster i esperareu que l'aprenent hagi de fer aiguacuit. Si no en trobeu cap, potser hi haurà una castanyera amable que, si en sabeu, afegirà unes castanyes al favor o bé hi afegireu vosaltres. Compte, però, a confondre's de castanyes.

L'arengada preparada d'aquesta manera, es menja damunt d'una llesca de pa i amanida amb oli i vinagre. Hi ha diverses maneres de proporcionar-se aquests accessoris. Si els deu cèntims els heu trobat damunt una criatura, es possible que no en tingueu prou per tot; però si els heu trobat en un portamonedes, totes les portes se us obriran. El que cal vigilar és que després no es tanquin.

Es menja a peu dret i a cremadent.

D'ALMANAC

PENSAMENTS I ALTRES
PASSAR L'ESTONA

Alguns consells als agricultors

Aneu amb compte amb els raves; per una mica que badéssiu, us podrien encolomar un rave; i un rave que sigui un rave, és com si diguéssim un rave per partida doble. Un rave que no pot anar ni amb rodes. En tot cas, limiteu-vos a gafar el rave per les fulles: és menys compromès.

Una altra preocupació de l'agricultor conscient és tot el que el refereix als «abonos». Un «abono» poc encertat us pot convertir l'horta més gemada i esponerosa, que diria l'agrícola Folch i Torres, en un desert del Sahara en miniatura. I no és que un desert del Sahara en miniatura no faci bufó, però no dóna ni cinc, cosa molt sensible, sobretot en aquests temps de putrefacte materialisme.

L'«abono» millor que es coneix, encara, és el del Liceu, tot i que hagi baixat de nivell. Per a usar-lo, heu d'esperar la lluna nova de setembre; plantar-lo a la lluna de València, seria contraproduent; algú l'aplica a les nits; però són els aristòcrates; els pagesos faran millor d'anar al camp amb llum i taquígrafs. Amb això i les eines, hi ha molt camp per córrer. I al pagès, doneu-li camp per córrer i cols.

Algú de l'«abono» en diu «adob», paraula més purista. Però nosaltres no en som partidaris; perquè molt sovint no hi ha coses que no tenen adob, i en canvi és facilíssim de trobar un «abono» del Liceu; a l'«Ingenio» en trobaran, amb la crisi d'ara, a preus rebentats.

Com distingir el blanc del negre

Hi ha moltes persones que tenen una certa dificultat a distingir els colors. De vegades veieu una corbata de color salmó, que el botiguer s'entesta a dir que és de color de taronja, i aquest dubte us priva de comprar-la. Entre els colors que més es confonen, però, cap com el blanc i el negre per a desorientar una persona inexperta. ¿Com distingir el blanc del negre? Aquesta pregunta que tantes mares de família s'hauran fet davant de circumstàncies dramàtiques, nosaltres la contestarem de manera satisfactòria. S'agafa la peça del color de la qual dubtem, i es renta ben neta. Un cop fet això, es posa a eixugar i es planxa. En un cubell ben net es tiren cinc litres de quitrà i s'hi submergeix la peça de roba. Si en treure-la no ha canviat de color, és que és negra; si ha agafat un to marron fosc, podeu assegurar que es tracta d'una peça blanca. *Voilà.*

El quitrà es treu amb trementina, la trementina amb aiguarràs, l'aiguarràs amb oli, l'oli amb petroli, el petroli amb vaselina, la vaselina amb benzina.

La primera dent

La primera dent és per a l'infant una de les dates més importants. No és que ella li serveixi per a menjar—caldrà que les mares tinguin això molt en compte—, però és un signe que indica la possibilitat que l'infant arribi a tenir una dentadura natural. Un cop sortida la primera dent, doncs, la mare podrà reposar de la seva peregrinació per les cases de préstecs on es compren, i per tant es venen, dentadures.

La sortida de la primera dent sol marcar, en les famílies acomodades, un present a la dida. Cal, però, vigilar, ja que hi ha dides tan desaprensives que sense cap consideració, es valen, per aquest propòsit, d'una segona, o d'una tercera dent, en comptes d'una primera.

¿Com conèixer, però, dirà la mare atribolada, que es tracta d'una primera dent? La cosa és molt senzilla: tothom sap que les primeres dents són anomenades dents de llet i que la llet cal que sigui pura i fresca. En el grau de frescor i de puresa caldrà cercar, doncs, les característiques infallibles d'una primera dent.

Consells als caçadors

És m 't usual que els caçadors siguin modestos i enemics de contar llurs proeses. Error. Quan una penya d'amics tolera un caçador, ja es fa la illusió que li contarà «boles» i exagerarà una mica. Cadascú, mentalment, rebaixa la meitat de la meitat de tot allò que el caçador explica. De manera que, per a fer entendre la veritat, cal que l'augmenteu el doble del doble.

Espanta, doncs, pensar a quins exercicis d'imaginació s'ha de lliurar un caçador fatxenda.

També hi ha caçadors ingenus que s'entretenen anant pel bosc i empaitant bèsties innocents, com són conills, llebres, perdius, etcètera; pel que sembla, aquests senyors no saben que aquests articles es venen a les botigues i només cal tenir bon estómac per a pair-los. Però la humanitat (i consti que no és allusió al senyor Lluís Companys, caçador de rabassaires), la humanitat ja es sap que està plena d'inconseqüències.

Després, hi ha la colla dels caçadors que només surten per Carnestoltes; però El Be Negre té com a norma general no ficar-se en conductes privades.

Consells a les nenes

Les nenes bones minyones han d'estimar llurs papàs, llurs mamàs, llurs àvies i, en general, tota la família.

Les nenes bones minyones han de respectar els senyors d'edat. És clar que això depèn sempre de l'actitud que adoptin els esmentats senyors d'edat.

Les nenes bones minyones no han de fer preguntes indiscretes. La indiscreció poden guardar-la per les respostes.

No és gens recomanable que les nenes bones minyones, quan ja tenen una certa edat, dormin en el mateix llit amb un guàrdia d'assalt, si és que prèviament no s'ha celebrat el sagrament del matrimoni.

Les nenes bones minyones, per a dir mal de llurs amigues, han de tenir molt en compte que aquestes no siguin al davant.

En canvi, poden dir mal de llurs amics, encara que aquests siguin al davant, sempre que els esmentats amics no entenguin altre idioma que el rus.

Si l'amic és, per casualitat, el senyor Lluís Companys, pot parlar-se malament d'ell, a la seva mateixa casa, sempre que es prengui la precaució de parlar en francès.

Les nenes bones minyones han d'enamorar-se com Déu mana, i casar-se pel mateix

—Noi, quins col·laboradors, més barats!
—I més entusiastes!

sistema. Per a casar-se, però, no és imprescindible el primer requisit.

Els pares tenen sempre raó, mentre no es demostri el contrari.

És preferible de no tenir fills abans del sant matrimoni.

En tal cas—avís a les nenes desmemoriades—, val la pena de no oblidar-se del nom del pare.

Les nenes bones minyones no han de freqüentar les males companyies. Han de vigilar, també, que les males companyies no les freqüentin a elles.

Les nenes bones minyones no han de ficar els dits al nas dels convidats, ni han d'engegar trets a la cuixa de llur padrí.

Compte amb el primer petó. Compte, també, amb l'últim.

Les nenes bones minyones han d'ésser pudoroses. Això vol dir que no poden ensenyar llurs encisos íntims a cap senyor, si és que no han estat prèviament presentats.

Les nenes bones minyones han de fer sempre, sempre, el que els doni la gana.

Cent maneres d'arribar a milionari.

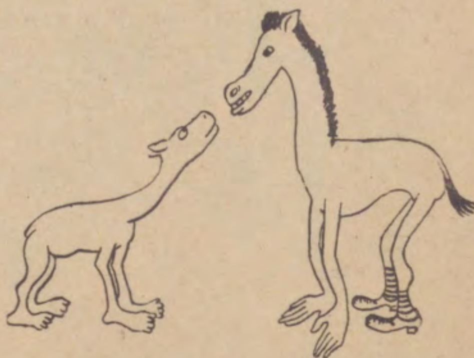
La condició prèvia per a ésser milionari és posseir d'un milió en amunt. Cap milionari, malgrat del poder que dóna la riquesa, no s'ha pogut fins ara eximir d'aquesta norma.

Tampoc poden arribar a milionaris les dones: mai no passaran de *milionàries;* però no seran *milionaris.* I com que nosaltres som gent formal i hem promès que donaríem la recepta d'arribar a *milionari,* no volem que cap dona es pogués plànyer per enganyada.

Nosaltres podríem enumerar al lector, cent, i més i tot, de maneres diverses per a arribar infal·liblement a ésser milionari. Però que puguem, no vol dir pas que considerem prudent, ara per ara, de revelar-les. En primer lloc, perquè esdevenir milionari dóna molta de feina, i nosaltres, per res del món, no voldríem ocasionar la més petita feina als nostres adorables lectors. En segon lloc, perquè també ens donaria feina d'escriure-les, i no creiem els nostres loctors de tan mal cor que ens vulguin donar tràfec, ara que pertot arreu la gent fa festa.

Finalment, no els diem, perquè la caritat ben entesa comença per un mateix, i nosaltres preferim fer-nos milionaris pels sistemes que sabem, abans de revelar-los al públic.

Què s'han pensat els nostres lectors?

—Apa, digue'm alguna cosa..
—¿Que et penses que sóc de l'època que les bèsties parlaven?

Curiositats

Si compteu totes les figures que hi ha al monument de Colom i les multipliqueu per vint, tindreu exactament expressada en metres la distància que hi ha entre Santa Mònica i els Josepets.

La quantitat d'esternuts que durant l'hivern es fan a Barcelona, repartida pel nombre d'habitants de la ciutat, dóna un promedi de tres i tres quarts d'esternut per habitant. Ara, que costa molt de fer tres quarts d'esternut.

Els cavalls, abans de menjar palla, tenen el costum de pensar-s'hi una mica.

Els esquimals no saben de comptar amb els dits; culpes del fred que fa al Cercle Polar, que els fa anar tot el dia amb les mans balbes.

Si voleu obtenir una excel·lent truita de dos ous, poseu-n'hi quatre.

Quan els xinesos portaven cua, la feien servir de briquet per a encendre els cigarrets i les pipes els dies de vent. Almenys, així ens ho assegura persona tan seriosa com el senyor Pere Inglada.

Si teniu unes sabates velles que no en sapigueu què fer, podeu fer-ne fabricar petaques per regalar als amics el dia del sant o dels anys.

A Bengala (India) els llums de bengala fan claror de color blanc.

La forma més còmoda de caçar óssos, és la que empren al Canadà. Cada caçador porta un gitano amb una pandereta. L'ós arriba, el gitano toca i la bèstia es posa a ballar. Ballant, ballant, és molt fàcil de disparar i encertar. Mai que esguerreu el tret, aleshores només heu de fugir, i així l'ós en tindrà prou amb el gitano.

—**Necessito tres dotzenes de rifles, vint pistoles i quatre bombes.**

—**Que vol fer la revolució?**

—**No. Vull posar un estanc.**

Pensaments

El matrimoni és el responsable de la majoria de desgràcies conjugals.

El vici és la mare de tots els vicis.

Si vols estar ben servit, fes que els altres et facin el llit.

Déu dóna queixals a qui no té faves.

Els diners no donen la felicitat. En tot cas, la donen pagant.

Ésser pobre no és cap deshonra. És una desgràcia.

El treball enalteix l'home. Però també el cansa.

No deixis mai per demà el que puguis fer demà passat.

Déu va fer l'home a imatge i semblança seva. Però li va sortir una mica mogut.

L'experiència és la mare de la ciència i la sogra de l'enuig.

—Digues-me amb qui vas i així ho sabré.

Les persones honrades no sols han de semblar-ho, sinó ésser-ho.

Les males companyies resulten cares. Les bones, resulten avorrides.

El que no les pot haver, és que no hi arriba.

Per a posar-te a jeure no has d'esperar a guanyar-te la fama.

Proverbis

Qui de jove treballa
potser que de vell dormi a la palla.

Déu té un bastó
que pega i, si vol, fa remor.

Fes-te de la Lliga i posa't a jeure.

L'activitat és mare de tots els vicis.

Per tot arreu es va a Roma; però si vols anar-hi de debò, consulta abans una guia de trens, per si de cas.

Dóna'm un càrrec i digues-me de l'Esquerra.

No hi ha pitjor sord que el que no hi veu de cap ull.

De vegades tenim una set que ens menjaríem qualsevol cosa.

Per Nadal, qui no hi és no hi és comptat.

A la taula d'en Bernat, cada ovella al seu corral.

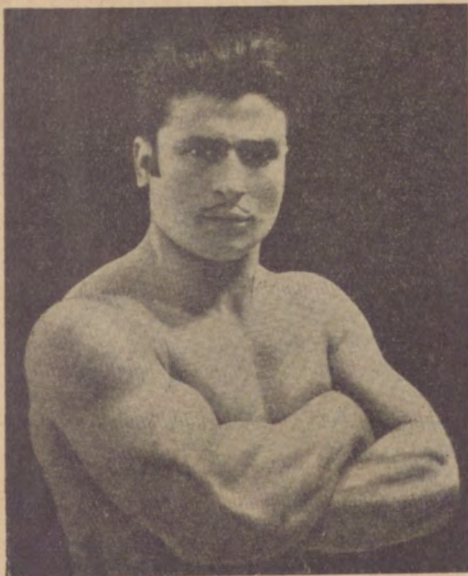
En una reunió comunista, han caigut deu cèntims a terra.

INTIMITATS

EL NOSTRE DIRECTOR

És hora que el nostre públic ens vegi la cara. Començàrem amagant-nos; puix que així no seria dit que escrivíem massa de cara al públic. Però tampoc no ens volem ocultar de la nostra heroica clientela—si fóssim de *L'Opinió* o bé *La Humanitat*, diríem *pobbble* amb tantes *b* com ens cabessin als llavis.

Heu-vos-el aquí. Aquí el teniu. Per poc versats que estigueu en l'art de conèixer les persones a través de llur fesomia, descobrireu en aquest rostre les qualitats de mansuetud, resignació i dolçor que es necessiten per a dirigir un setmanari inspirat en les màximes del nostre director espiritual. Hem anomenat, lector, EL BE NEGRE.

El Director d'EL BE NEGRE

La redacció està encantada del tarannà d'aquest homenàs que veieu. L'Administració no tant; però, vaja. Solament té un defecte: que menja com un elefant i ronca de nits. Quan ronca ho fa tan fort, que si hi ha mosquitera al llit, la fa volar enlaire.

És una mica deportiu, com podeu veure; amb el dit xic del peu esquerre—i consti que no és esquerrà—dobla pel mig una moneda de deu cèntims.

Sol atendre totes les reclamacions amb una amabilitat exagerada. Si teniu mal de queixal i no voleu anar a cal dentista, no heu de fer sinó venir a formular qualsevol reclamació contra EL BE NEGRE. Sereu servits i no us caldrà tornar-hi.

Finalment, ens consta que periòdics tan seriosos com *El Brusi* i *La Voz del género de punto* han intentat repetides voltes de sostreure'ns-el, oferint-li quantioses sumes. Però no tingueu por: ell no ens abandonarà per tot l'or d'aquest món.

La Redacció, en canvi, només espera que triomfi el partit d'en Ramon Pociello i Forradelles per a demanar que sigui nomenat temporer de l'Ajuntament.

Els fenòmens nacionals

A Parets del Vallès viu un home de 144 anys

Quan ens ho van dir no ho volguérem creure:

—A Parets del Vallès viu un home que té cent quaranta-quatre anys!

El nostre interlocutor ho va repetir quatre vegades més, i a la que feia cinc va dir:

—Si no em voleu creure, veniu i us ho ensenyaré.

Abans que el governador civil de Burgos ens *trepitgés* el reportatge, decidírem anar a Parets del Vallès a veure aquest fenomen de fira, encara que en el fons del nostre cor crèiem sincerament que es tractava d'una ensarronada. Ens posàrem unes ulleres de carei i, fent-nos passar per un germà de llet d'en Paco Madrid, al Govern civil ens proporcionaren, en un dir Jesús Pinilla i Fornell, un automòbil veloç i gratuït.

Feia dia gris, ni fu ni fa; més del primer que del segon. Això no obstant, arribàrem a Parets del Vallès molt abans de la caiguda de la tarda i de Mussolini. A l'entrada del poble no ens esperaven les autoritats ni el clergat amb creu alçada, ni tan sols les entitats polítiques de la comarca. En mig d'un respectuós silenci ens ficàrem població endins. Un cop a la plaça, baixàrem del cotxe, i el nostre acompanyant, confidencialment, va dir-nos amb un airet de la matinada:

—Ja hi som.

Les campanes de l'església tocaren les cinc. Una hora abans, havien tocat les quatre. Això ens féu una gran impressió, perquè, tal com diu el poeta:

La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.

Fou aleshores, i res més que aleshores, que ens adreçàrem a casa del venerable centquarantagenari. El trobàrem lliurat a les activitats pròpies del seu sexe, junt amb una noieta d'uns catorze anys, rossa com un fil d'or i bonica com un sol i ortega gasset. La noia cabdellava una troca i l'ancianíssim ciutadà li aguantava el fil, amb un aire més aviat picaresc.

—Ja sé per què veniu—va dir-nos abans que obríssim la boca i l'abonament del Liceu—. Veniu per preguntar-me si és veritat que tinc cent quaranta-quatre anys. Oi?

—Oi.

—Doncs, sí: tinc aquesta edat. Si no em volen creure, preguntint-ho al meu pare.

—Però el pare de vostè encara és viu?

—No. Per això dic que l'hi preguntin.

I el bon centquarantagenari va posar-se a riure com una tonta.

Prenguérem seient i una pastilla valda, i començàrem l'interrogatori:

—¿Com us ho heu fet per a viure tants anys?

—És molt fàcil. Cal, només, preocuparse de no morir. El restant, és qüestió del temps. Proveu-ho i us agradarà.

—¿Però penseu que això pot durar encara molt de temps?

—Ui! Ara penso entrar a la Joventut de la Lliga Regionalista, i després, si aquest mocós d'en Francesc Matheu no em fa la guitza, aspiro a la plaça de secretari general de l'Exposició de 1940.

—Sou un home optimista... ¿Heu vist mai cap drama de l'Ambrosi Carrion?

—No, però en canvi, sóc condeixeble de

l'Aurea de Sarrà. Sembla que encara la veig, quan feia de *cantinera*, en la primera guerra dels carlins! Aleshores, ella ja era una mica *ajamonada*, però encara feia de bon veure.

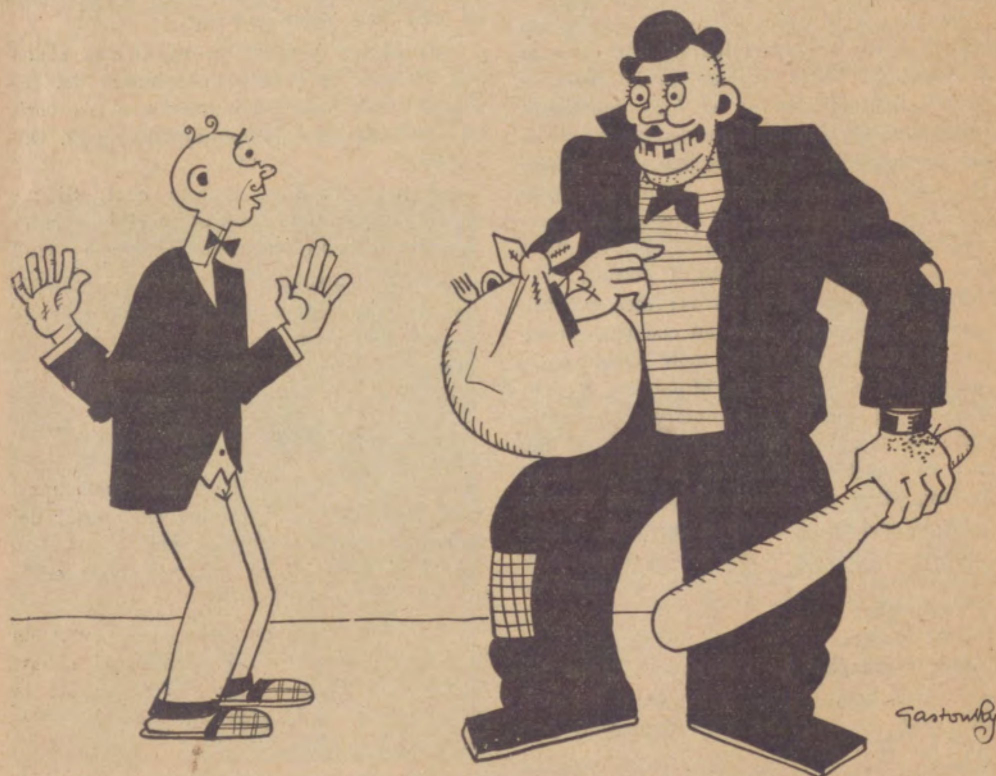
El venerable ancià va entendrir-se un moment amb aquests records. Li caigueren dues llàgrimes, les quals li estovaren la goma que li aguantava la barba postissa. I, davant la nostra sorpresa, aquesta — la barba! — li caigué a terra amb gran estrèpit. Quina no fou aleshores la nostra estupefacció en veure que darrera la pelussera artificial apareixia el rostre simpàtic, eloqüent i familiar, a l'ensems que una mica sòmines, del doctor Dolcet.

—I ara, doctor!—vàrem fer, com aquell que res.

—Sí, mireu—va confessar-nos—. Aviat farà un any que sóc diputat i encara no he pogut arribar a fer-me popular. Ara se m'havia acudit aquest truc de fer-me passar per un home de cent quaranta-quatre anys (truc més fàcil, puc assegurar-ho, que fer de federal), per a veure si d'una vegada aconseguia la glòria i la celebritat. Però, res...

—Res?...

—Res. Estic si em contracten o no per una *tournée* de propaganda de l'oli de fetge de bacallà pels Estats Units; però això tampoc no em satisfà. Passo les tardes a Parets del Vallès, per a donar més color local a la meva senectud... Ja veig clar, però, que no en treuré res de bo. Aquest matí he sabut que els meus cent quaranta-quatre anys no constituïen, tampoc, cap *record* nacional. Ara resulta que en Pi Arsuaga, l'avi de Pi Margall, ja el coneixeu, en té cent seixanta.

UNA APARICIÓ

—Us asseguro que sóc el Bon Jesuset!

El que mengen els nostres polítics

Iniciem les nostres recerques en busca d'intervius pels homes de la Lliga, que són, de tots els nostres polítics, els que fan més cara d'haver tingut sempre un plat a taula. I comencem per don Pere Rahola. Don Pere ens rep amablement, recolzat damunt una taula, amb un ganivet a una mà, una forquilla a l'altra i un somriure de tota la boca. Un bellíssim pollastre, en posició de decúbit supí damunt un plat, s'està tota l'estona de cos present.

—...?

—Què és?... Quan era jove, fins i tot havia menjat capellans; però, a la meva edat, ja no es menja d'aquestes coses; la santa Església romana, jove, té una carn massa dura pel dentat. Si gosés, ara, ja li diré, em menjaria de grat una costella d'en Companys—i això que el xicot és un sac de mal profit!—, o bé la part posterior de les anques del diputat i regidor de l'Esquerra, Pere Comes, amb allioli. Però m'he d'acon-

EL REPORTATGE DE MODA

—Els lectors del meu diari tindrien molt de gust de conèixer la seva opinió sobre el divorci.

El Marroc vist per la Paramount

tentar rosegant això—deixant de banda el pollastre.

I ens mostra un os molt escurat que duu, a la manera dels objectes que venen als indrets turístics: «Recuerdo de Prat de la Riba».

—...?

—Com a beure, bec aigua de Roses, i, per ara, mai no he pagat el beure a ningú, per la senzilla raó que sóc solter.

En Duran i Ventosa ens ha dit:

—Cada matí prenc xocolata amb melindros, per amor de poder llegir *El Brusi*. No intenti arrencar cap declaració més de mi. El bacallà a la «llauna», el dono de tant en tant als meus lectors de *La Veu*, en forma d'articles.

Puig i Cadafalch té un menjar romànic; és a dir, menja a grapades, com feia la gent fina en temps de l'abat Oliva; almenys així ens ho ha dit amb la seva peculiar amabilitat, mentre ens empenyia cap a la porta de casa seva.

Cambó una temporada es va donar massa

a beure «xatos» de Jerez «Del Real Tesoro».

Què ens digué Bofill i Mates?

—De totes faisons, jo no sóc gaire afectat del gust de les belles menges, llevat si les he percaçades pels corriols i senderes de la muntanya empès d'una follia cinegètica. L'essencial no és pas de menjar, sinó de gaudir en la persecució de la menja; talment la política: quan millor no és la propaganda eloqüent que les actuacions forçosament poc escaients i massa grollerament clares! O bé: ¿què és millor, l'afany de glatir per la veritat o la veritat mateixa; això sempre salvant el respecte a la nostra Santa Mare l'Església...

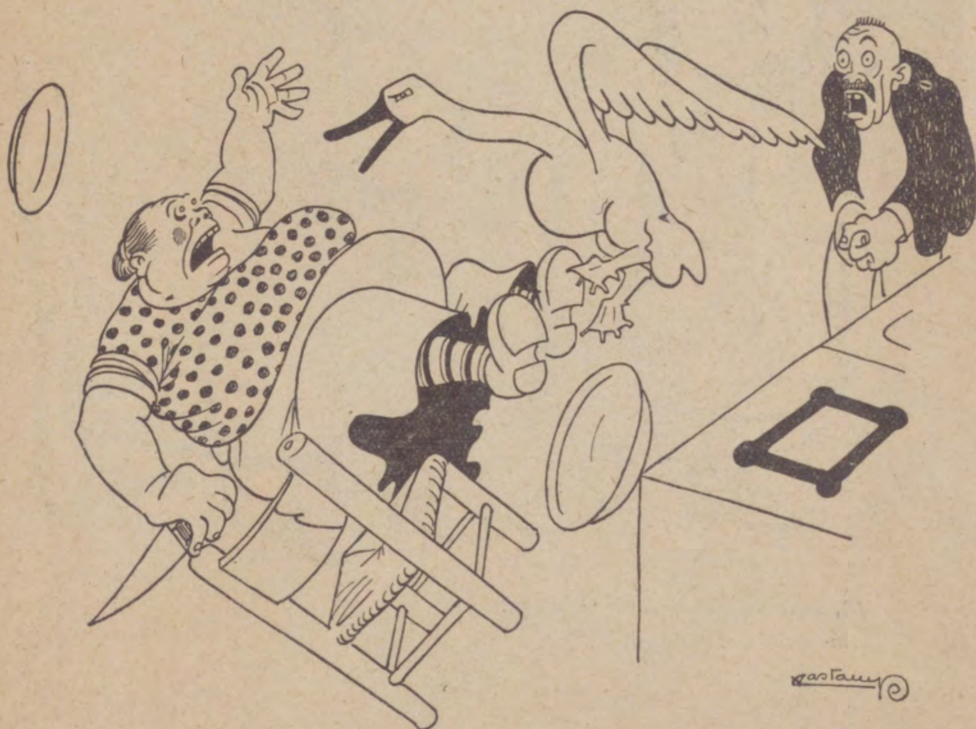
Abandonàrem l'il·lustre meta-polític, perque si havíem de saber el que pren per dinar, faríem tard al nostre.

En canvi, en Nicolau d'Olwer és molt concís:

—Abans d'ésser ministre d'Economia, jo no m'estava de res; això sí, cosa sana. Molta llet i mel i confitures. Però d'ençà del meu pas pel ministeri, m'he convençut de les excel·lències de l'Economia, i de moment, he abolit la cuina econòmica, a casa meva. Ara tot va amb gas... pobre. Escudella, bullit i entrant. Passi-ho bé.

De l'Esquerra, en Companys és el primer visitat.

—Oh, no me'n parli!... D'ençà d'aquells menjars tan rics amb el senyor Bloch no hi ha res que em faci peça: allò era menjar!... El de casa són trons. Jo voldria tornar a repetir aquelles amables disbauxes... de tan bon gust! Encara que me n'hagués de pene-

LA SORPRESA DEL MARIT

—Pepeta! Tu, Leda?

dir deu anys seguits: sóc incorregible; sóc un pecador; però espontani, franc, ingenu i demagògic, com tots els grans pecadors del món, d'ençà que és món.

En Lluhí:

—Com que sóc tan llarg i prim, els meus plats preferits són aquells que prenen la forma que s'assembla més amb la meva figura. Els macarrons a la italiana, l'anguila, el fuet, el congre; com a dolços, els caramels de processó.

En Sunyol i Ciutadania ens ha fet comunicar per mitjà d'un secretari que anava vestit la meitat de la Lliga i l'altra de l'Esquerra, que des de fa ja molt de temps no fa més que menjar sucre candi... ben candi.

Ventura Gassol, quan ve del camp de Tarragona, pren bunyols de vent a tot drap i, després, en fa discursos.

—Noi, aquest nano com xarrupa!
—Com un Xirau-Palau.

Fi

NAGSA. — Carrer Casanova, 212-214 — Telèfon 71164. — Barcelona

PREU DE L'ALMANAC: 1'50 PESSETES

